

รายงานการศึกษา

ข้อเสนอแนะทางและมาตรการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ประเภท การสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

การสักหรือเจาะร่างกายนั้นพัฒนามาจากการใช้สีทาตามร่างกายในยุคก่อนประวัติศาสตร์ให้น่ากลัวเพื่อเป็นการป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้าย ต่อมาจึงเกิดการสักลายบนร่างกายเพื่อให้สืดยุบบนร่างกายอย่างถาวร อย่างไรก็ตาม การสัก เจาะร่างกายทำให้เกิดอันตรายได้หากผู้ทำไม่ชำนาญ เครื่องมือไม่สะอาด หรือสุขภาพของผู้รับบริการมีปัญหา เนื่องจากร้านที่เปิดให้บริการในหลายแห่งที่ไม่เหมาะสมด้านสุขอนามัย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสักเจาะร่างกายแม้อาจมองได้ว่าเป็นเรื่องของศิลปะ ความสวยงามบนร่างกายเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่สามารถทำได้ แต่ก็มีผลข้างเคียงมากมายอย่างคาดไม่ถึง และเป็นปัญหาหนึ่งที่ต้องได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายที่มีความทันสมัย และบัญญัติได้ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้น

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ในหมวด ๗ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มาตรา ๓๑-๓๓ โดยมีการออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ ๕/๒๕๓๘ ซึ่งอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ (๑) ประกาศให้กิจการที่เกี่ยวกับบริการการสักผิวหนัง การเจาะหูหรืออวัยวะอื่น เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้มีการออกคำแนะนำคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ ๒/๒๕๔๓ เรื่องหลักเกณฑ์มาตรฐานการควบคุมกิจการสักผิวหนังการเจาะหูหรืออวัยวะอื่น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้มีการนำคำแนะนำนั้นไปกำหนดในข้อบัญญัติของท้องถิ่น จึงทำให้มีปัญหาในทางปฏิบัติและการบังคับใช้ตามกฎหมาย อีกทั้งสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดการให้บริการสักผิวหนังและเจาะร่างกายในรูปแบบที่หลากหลาย จึงอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการมากขึ้น

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย จึงได้ดำเนินการศึกษา จัดเก็บรวบรวม และประมวลผลข้อมูล เพื่อกำหนดแนวทางการควบคุม กำกับ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตลอดจนกลุ่มตัวแทนจากชมรมช่างสักและผู้ประกอบการร้านสักแห่งประเทศไทย ที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุนด้านข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการศึกษาดังกล่าวจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	๑
บทที่ ๑ บทนำ.....	๔
๑.๑ หลักการและเหตุผล.....	๔
๑.๒ วัตถุประสงค์.....	๔
๑.๓ รายละเอียดการศึกษา.....	๔
๑.๔ กรอบการศึกษา.....	๖
๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	๖
๑.๖ ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	๗
บทที่ ๒ ทบทวนวรรณกรรม.....	๘
๒.๑ คำนิยาม.....	๘
๒.๒ ประวัติการสักและการเจาะร่างกาย.....	๑๐
๒.๓ ช่างสัก.....	๑๑
๒.๔ เครื่องมือการสัก.....	๑๒
๒.๕ ขั้นตอนการสัก.....	๑๓
๒.๖ อันตรายที่เกี่ยวข้องกับการสัก.....	๑๕
๒.๗ การเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย.....	๑๖
๒.๘ หลักเกณฑ์ ข้อกำหนด หรือกฎหมายนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการสักผิวหนังและการเจาะร่างกาย.....	๑๘
๒.๙ ผลสรุปภาพรวมของการกำกับดูแลการสักและการเจาะร่างกาย.....	๓๘
บทที่ ๓ การรับฟังความเห็น.....	๔๗
๓.๑ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น.....	๔๗
๓.๒ ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสักผิวหนังที่ไม่ได้มีสถานประกอบการ.....	๕๒
บทที่ ๔ ข้อเสนอต่อแนวทางและมาตรการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการสักผิวหนัง.....	๕๔
หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย.....	
เอกสารอ้างอิง.....	๕๗
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก (ร่าง) หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนัง.....	๖๐
หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย.....	
ภาคผนวก ข (ร่าง) หลักสูตรอบรมสำหรับผู้ประกอบกิจการและช่างสักผิวหนัง.....	๖๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุข ได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ๑๓ กลุ่มกิจการ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๔๑ ประเภท กิจการ โดยที่ การสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ถูกประกาศเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ในการดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพนั้น มีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในกระบวนการผลิตหรือบริการที่ก่อให้เกิดมลพิษ หรือของเสียจากกระบวนการผลิตหรือการให้บริการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหากมิได้มีการป้องกันหรือควบคุมดูแลการดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้เหมาะสม ย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการดังกล่าว

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับเป็นแนวทางการดำเนินงานของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการที่กำหนด อันจะเป็นการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงและผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาข้อมูลสถานการณ์การสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ลักษณะหรือกระบวนการสักหรือเจาะร่างกาย อันตรายต่อสุขภาพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
๒. เพื่อจัดทำข้อเสนอต่อแนวทางและมาตรการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนัง หรือการเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

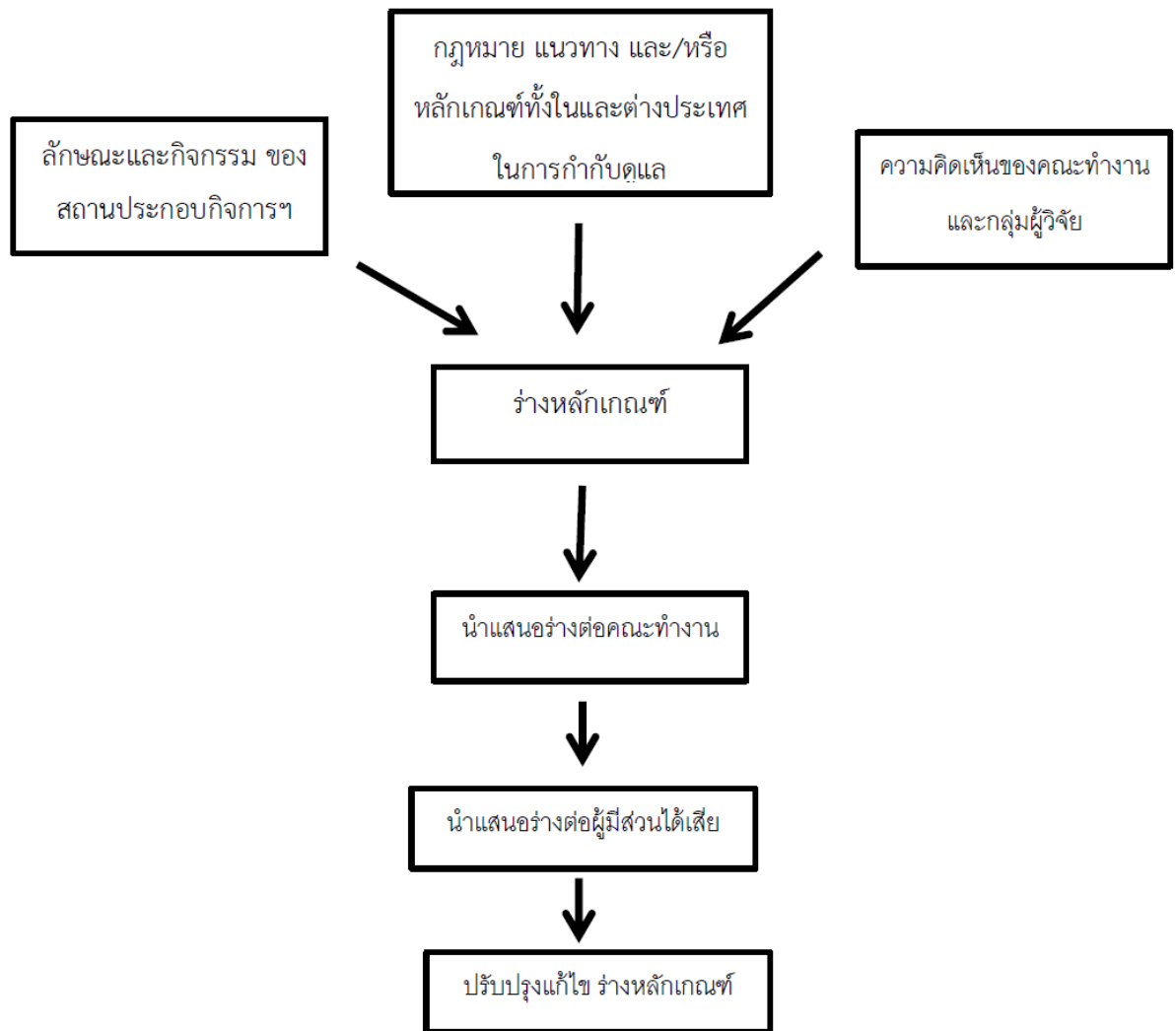
๑.๓ รายละเอียดการศึกษา

- ก. เก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับลักษณะของสถานประกอบกิจการ การสักผิวหนัง หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย และกิจกรรมหรือขั้นตอนการประกอบกิจการที่คาดว่าจะอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ รวมทั้งกฎหมาย แนวทาง และ/หรือหลักเกณฑ์ทั้งในและต่างประเทศ ในการกำกับดูแลสถาน

ประกอบกิจการ กิจการ การสักผิวหนัง หรือการเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย หรือ
 แนวทางการกำกับดูแลสถานประกอบการที่มีการดำเนินงานคล้ายคลึงหรือใกล้เคียง

- ข. ประมวลผลข้อมูล พร้อมจัดทำข้อเสนอต่อแนวทางในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนัง หรือการเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย
- ค. นำเสนอแนวทางและมาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนัง หรือการเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ในการประชุมคณะทำงานวิชาการ เพื่อระดมความคิดเห็นและพิจารณาให้ความเห็น
- ง. นำเสนอแนวทางและมาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนัง หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย
- จ. ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์และมาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนัง หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ตามที่ประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียให้ข้อเสนอแนะ
- ฉ. ร่วมประชุม สนับสนุน และชี้แจงข้อมูลด้านวิชาการ ในการประชุมคณะอนุกรรมการจัดทำหลักเกณฑ์ฯ เพื่อพิจารณา (ร่าง) ประกาศกระทรวงฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนัง หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

๑.๔ กรอบการศึกษา

๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ก. ประชุมคณะทำงาน เพื่อทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และขอบเขตงาน รวมทั้งระดมสมองกำหนดแนวทางการศึกษา
- ข. ศึกษา และรวบรวม ข้อมูล ลักษณะของสถานประกอบกิจการ การสักรีวิว หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย และกิจกรรมหรือขั้นตอนการประกอบกิจการที่คาดว่าจะอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ
- ค. ศึกษา และรวบรวม ข้อมูล กฎหมาย แนวทาง และ/หรือหลักเกณฑ์ทั้งในและต่างประเทศ ในการกำกับดูแลสถานประกอบกิจการ กิจการ การสักรีวิว หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

- ง. จัดทำ (ร่าง) หลักเกณฑ์และมาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนัง หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย
- จ. นำเสนอในที่ประชุม ต่อคณะทำงานวิชาการ และผู้มีส่วนได้เสีย
- ฉ. พิจารณา ปรับปรุง (ร่าง) หลักเกณฑ์และมาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนัง หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย โดยประชุมร่วมกับ คณะทำงานวิชาการ

๑.๖ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

แนวทาง มาตรการ และหลักเกณฑ์ทางวิชาการในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนัง หรือการเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย สำหรับเป็นแนวทางการดำเนินงานของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ อันจะเป็นการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพขอประชาชน ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมได้พิจารณาในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสักผิวหนัง (Tattoo) และการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย (Body piercing) ดังนี้

๒.๑ คำนิยาม

คำนิยามมีความสำคัญต่อความชัดเจนของการกำหนดขอบเขตของการควบคุม กำกับและดูแลการประกอบกิจการการสักผิวหนัง (นับจากนี้ใช้คำว่า “การสัก”) และการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย (นับจากนี้ใช้คำว่า “การเจาะร่างกาย”) ดังนั้นได้มีการทบทวนคำนิยามจากทั้งเอกสารวิชาการ กฎหมาย และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ การสัก (Tattooing)

การให้ความหมายของการสัก (Tattooing) สามารถแบ่งตามแหล่งที่ให้คำนิยามดังนี้

๑) พจนานุกรมของประเทศไทยและนานาชาติ

- พจนานุกรม แปลไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน^๑ ให้ความหมายของการสักว่า หมายถึงการใช้เหล็กแหลมจุ่มหมึกหรือน้ำมันแดงที่ผิวหนังให้เป็นอักขระเครื่องหมายหรือลวดลาย ถ้าใช้หมึกเรียกว่า สักหมึก ถ้าใช้น้ำมัน เรียกว่า สักน้ำมัน ในสมัยอดีต เป็นการทำเครื่องหมายที่ผิวหนังเพื่อแสดงเป็นหลักฐาน เช่น สักข้อมือ แสดงว่าได้ขึ้นทะเบียนเป็นชายฉกรรจ์ หรือ เป็นเลกมีสังกัดกรมกองแล้ว ถ้าหากทำการสักหน้า แสดงว่าเป็นผู้ที่ต้องโทษปาราชิก เป็นต้น.
- พจนานุกรมนานาชาติ อาทิ
 - Merriam-webster^๒ ให้ความหมายว่าการสักคือการทำเครื่องหมาย หรือการลงสีที่ผิวหนังด้วยวิธีการลงลาย
 - Cambridge dictionary^๓ ให้ความหมายการสักในมุมมองการตกแต่งว่า เป็นการใช้เข็มทำให้เกิดลวดลาย หรือรูปแบบ หรือคำพูดลงบนผิวหนังแบบถาวรด้วยสี

๒) กฎหมายนานาชาติ

- สหรัฐอเมริกา^๔ ไม่มีกฎหมายรัฐบาลกลางเฉพาะสำหรับการสัก อย่างไรก็ตามทั้ง ๕๐ รัฐและเขตปกครองพิเศษโคลัมเบียได้ตรากฎหมายลายลักษณ์อักษร (statutory law) สำหรับกิจการสัก ซึ่งในกฎหมายนั้นได้ให้นิยามความหมายของการสักไว้ ในที่นี้ขอยกตัวอย่างที่อธิบายไว้ในกฎหมายของรัฐมิซซูรี ความเป็นว่า การสักคือการทำให้เกิดลวดลายถาวรบนร่างกายโดยการลงสีที่ผิวหนัง หรือการทำให้เกิดเป็นรอยแบบแผลเป็นที่ไม่ใช่การใช้เหล็กกรีดตรา
- “An indelible mark made on the body of another person by the insertion of a pigment under the skin; or production of scars other than by branding”*)

- สหราชอาณาจักร^๕ ได้นิยามว่า การสักเป็นการลงสีที่ผิวหนังทำให้เกิดลวดลายถาวร (*"tattoo" shall mean the insertion into the skin of any colouring material designed to leave a permanent mark.*")
- แคนาดา^๖ คล้ายคลึงกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่รัฐบาลกลางไม่ได้ออกกฎหมายเฉพาะสำหรับการสัก แต่ในแต่ละรัฐหรือเมืองต่างๆ มีการตรากฎหมายลายลักษณ์อักษร อาทิ เทศบัญญัติของเมืองแบรนดอน (City of Brandon) ได้ให้ความหมายการสักว่า เป็นการลงหมึกหรือสีที่ใต้ผิวหนังหรือชั้น mucosa โดยอาศัยเข็มหรือเครื่องมือช่วยในการสักที่ผิวหนังทำให้เกิดลวดลายถาวร (*"the placing ink or other pigment into or under the skin or mucosa by the aid of needles or any other instrument used to puncture the skin, resulting in permanent coloration of the skin or mucosa."*)
- ออสเตรเลีย^๗ ตามความหมายของการสักตามที่บัญญัติไว้ใน กฎหมายของรัฐควีนส์แลนด์ คือ การลงสีใต้ผิวหนังเพื่อทำให้เกิดลวดลายถาวร (*"the process of penetrating a person's skin and inserting into it colour pigments to make a permanent mark, pattern or design on the skin."*)

๑) รายงานและเอกสารตีพิมพ์ในประเทศไทย

รายงานหลายฉบับได้ให้ความหมายที่มีความใกล้เคียงกัน อาทิ การสักหมายถึง การเขียนสีและลวดลายต่างๆ บนร่างกาย ซึ่งรอยสัก อาจคงอยู่ชั่วคราวหรือถาวร การสักของแต่ละวัฒนธรรมมีความหมายเฉพาะตัวแตกต่างกันไป^๘ หรือการสักเป็นการวาดลวดลายลงบนผิวหนังโดยใช้เข็มขนาดเล็กจุ่มสี แล้วเจาะแทงลงไปที่ยื่นใต้ผิวหนังให้สีเกาะติดอยู่ในเนื้อเยื่อบริเวณนั้น^๙ ส่วนการสักยันต์นั้น อาจเป็นไม่ได้เข้ากรอบของการสักผิวหนังตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย อย่างไรก็ตามได้มีการนิยามการสักยันต์ว่า เป็นรอยสักที่มีความศักดิ์สิทธิ์ หรือเรียกได้ว่า เป็นรอยสักที่มีเวทมนต์ไสยศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง ผู้ที่จะสามารถสักยันต์หรือลงอักขระให้ได้นั้น มีเพียงพระเกจิที่อยู่ในประเทศไทย กัมพูชา และลาว หรือผู้ที่มีความชำนาญในด้านการสักยันต์เป็นพิเศษ ที่เรียกว่า อาจารย์ แต่ถ้าหากการสักยันต์โดยช่างสักที่ไม่ใช่ผู้ที่มีคาถาอาคม การสักนั้นจะเรียกว่า การสักแฟชั่น โดยรอยสักที่ได้นั้นไม่ใช่รอยสักที่ศักดิ์สิทธิ์^{๑๐}

๒.๑.๒ การเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย (Body piercing)

ความหมายของ การเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ที่อธิบายในกฎหมายของประเทศต่างๆ หรือเอกสารเผยแพร่ทั้งหลายมีความใกล้เคียงกัน ความว่า การเจาะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งโดยเป็นการใช้เครื่องมือแทงทะลุผิวหนังเพื่อทำให้เกิดรูหรือแผลเป็นแบบถาวร โดยที่สามารถใส่เครื่องประดับผ่านรูดังกล่าวได้^{๑๑-๑๓}

๒.๒ ประวัติการสักผิวหนังและการเจาะร่างกาย

๒.๒.๑ การสักผิวหนัง

จากการศึกษาของ เบญจวรรณ เอกเผ่าพันธุ์ และอาภัสร์ จันทวีล¹⁴ ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสัก และอธิบายถึงประวัติของการสัก ความว่า การสักตามร่างกายเป็นนความเชื่ออย่างหนึ่งของมนุษย์สมัยโบราณ เกิดขึ้นเมื่อ 5300 กว่าปีมาแล้วตั้งแต่ สมัยกรีก โรมัน อียิปต์ จีน ญี่ปุ่น โดยมีความเชื่อที่แตกต่างกัน นักวิทยาศาสตร์ ได้กล่าวถึงรอยสักไว้หลายคน บางคนกล่าวว่า ลายสักและความนิยมในการสักมีขึ้นในหมู่มนุษยชาติมาแล้วไม่ต่ำกว่า 4000 กว่าปี ทั้งนี้จากการค้นพบ “มัมมี่” พระศพของกษัตริย์ไอยคุปต์ ที่มีรอยสักสลับสอย่างงดงาม ความเชื่อเกี่ยวกับรอยสักอาจมีความหมายแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ วัฒนธรรมและกาลเวลา^{8,14-15} ประมาณ ค.ศ.787 การสักบนใบหน้าถือเป็นการลบหลู่ต่อพระผู้เป็นเจ้า อย่างไรก็ตามต่อมาการสักถูกนำมาเผยแพร่อีกครั้งในยุโรป และได้รับความนิยมเป็นอย่างมากทั้งในประชาชน และขุนนาง ในช่วงศตวรรษที่ 19 ซึ่งพระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 7 แห่งอังกฤษก็นิยมการสักเช่นกัน¹⁶

ญี่ปุ่น เป็นประเทศหนึ่งที่มีประวัติการสักมาช้านาน คาดว่าเกิดขึ้นประมาณศตวรรษที่ ๓ ก่อนคริสตกาล โดยเรียกว่า Irezumi ซึ่งแปลว่าการสอดเข็มแทง ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ ๘ การสักทำขึ้นเป็นการประทัตตราแบ่งแยกกลุ่มคนต่างๆ เช่น เพชฌฆาต สัปเหร่อ อาชญากร และเริ่มแพร่หลายในปี ค.ศ. ๑๗๕๐ โดยนิยมมากในหมู่ Eta ซึ่งเป็นกลุ่มคนฐานะชั้นต่ำที่สุด ลวดลายต่างๆมักเป็นจิตรกรรมที่มีชื่อเสียง ตลอดจนเทพเจ้า ตามความเชื่อทางศาสนาและนิทานพื้นบ้าน^{๑๕,๑๖} คำว่า Horimono มักใช้กับการออกแบบลายสักแบบดั้งเดิมของญี่ปุ่น ในขณะที่คำว่า Tattoo จะใช้เมื่อแบบลายสักไม่ใช่แบบญี่ปุ่น^{๑๔} โดยช่างสักญี่ปุ่นได้รับการยกย่องว่ามีฝีมือในการสักภาพที่สวยงามมากที่สุด^{๑๑}

การสักในประเทศไทยมีมานานแล้วเช่นกัน ดังที่มีการกล่าวถึงการสักในวรรณคดีขุนช้างขุนแผน การสักเลขข้อมือเป็นการทำเครื่องหมายแสดงการขึ้นทะเบียนเป็นไพร่พลวงที่มีสังกัดกรมกอง ซึ่งถูกยกเลิกไปในรัชสมัยรัชกาลที่ ๔ การสักส่วนที่หน้าผาก หรือท่อนแขนใช้กับผู้ต้องโทษจำคุก ซึ่งถูกยกเลิกเช่นกันในปี พ.ศ. ๒๔๗๕^{๑๗-๑๙} นอกจากนี้ยังมีการสักเพื่อแสดงถึงความเชื่อและความรักชาติ ดังเช่น กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ซึ่งทรงสักยันต์ทั้งองค์ตั้งแต่หนุ่ม ยังได้ทรงสักข้อความ รศ. ๑๑๒ และตราด ไว้ที่กลางพระอุระ นอกจากนี้ยังมีการสักเพื่อเพิ่มเสน่ห์ สิริมงคล และความน่าเกรงขามอีกด้วย

ชนกภรณ์ นรากรและสุกัญญา สุตบรรทัด^{๑๕} ได้ศึกษาวิวัฒนาการและวัฒนธรรมของการสักพบว่าสำหรับรอยสักสมัยใหม่เริ่มเข้ามาในประเทศไทยในช่วงสงครามเวียดนามเมื่อประมาณ ๖๐ ปีที่แล้ว โดยระยะแรกกระจุกตัวอยู่แถวตลาดนัดสวนจตุจักร ถนนข้าวสาร ตลาดกลางคืนบริเวณใต้สะพานพุทธยอดฟ้า นอกจากนี้ยังสรุปว่าการสักรอยศิลปะบนร่างกายดำเนินในลักษณะธุรกิจมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยอาจจะมียุรูปแบบแตกต่างจากลักษณะธุรกิจในปัจจุบัน แต่ก็ถือว่าเป็นการสร้างอาชีพและรายได้เหมือนกัน ความแตกต่างระหว่างการสักในอดีตและการสักในปัจจุบันสรุปในตารางที่ ๒.๑

ตารางที่ ๒. ๑ ความแตกต่างระหว่างการสักในอดีตและการสักในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์	สถานที่	ช่างสัก	ผู้บริโภค	ค่าใช้จ่าย	ตำแหน่งที่สัก
การสักในอดีต					
อยู่ยงคงกระพัน และเมตตามหานิยม	มักอยู่ในวัดหรือ อยู่ใกล้วัด ด้วย เหตุผลด้าน ศักดิ์สิทธิ์	ส่วนใหญ่เป็น พระภิกษุ หรือ ถ้าเป็นฆราวาส ก็ต้องเป็น ผู้รักษาศีล ภาวนามีวิชา อาคม	ส่วนใหญ่เพศ ชาย	ค่ายครู ดอกไม้ ฐูป เทียน จำนวนเงิน ขึ้นกับ ข้อตกลง ของแต่ละ สำนัก	รูปรอยที่เป็นสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์จะสัก ตั้งแต่เอวขึ้นไป จนถึงศีรษะ เท่านั้น ถ้าต่ำ กว่าเอวลงมา มักจะเป็นเรื่อง ไสยศาสตร์
การสักในปัจจุบัน					
แตกต่างกันขึ้นกับ ความพึงพอใจของ ผู้บริโภค ส่วนใหญ่ เพื่อความสวยงาม	อยู่ตามแหล่ง การค้าต่างๆ ที่ พบเห็นและ เข้าถึงได้ง่าย	มีทั้งเพศชาย และเพศหญิง ไม่มีวิชาอาคม มีความรู้ด้าน ศิลปะหรือไม่มี ก็ได้	มีทั้งเพศชาย และเพศหญิง	มีการ กำหนด ราคาขั้นต่ำ และสูง ขึ้นกับความ ยากง่าย ของ ลวดลาย	แตกต่างกันไป ขึ้นกับความพึง พอใจของ ผู้บริโภค แม้แต่ ในพื้นที่อันควร ปกปิดหรือสงวน ส่วนตัว

๒.๒.๒ การเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

การเจาะหูมีมาแต่โบราณนานเท่าใดไม่ปรากฏ ชาติใดเป็นชาติแรกในการเจาะหูก็ไม่มีการบันทึกไว้เช่นกัน รู้แต่ว่านิยมเจาะกันแต่ในเพศหญิง คนโบราณจะเจาะหูบุตรสาวตั้งแต่แรกเกิด เพราะเด็กยังเล็กไม่รู้สึกรู้สึอะไร และนิยมใช้เข็มเย็บผ้ามาทำให้สะอาดด้วยการลนไปแล้วรอให้เย็น หรือเช็ดด้วย alcohol แล้วใช้ด้ายเย็บผ้า หรือ ก้านกระเทียม หรือก้านต่างหูจริงๆ ใส่ไว้เลย ถ้าไม่เจาะตั้งแต่เล็กๆ แรกเกิด ก็มักจะนิยมเจาะตอนโต คือตอนที่อยากจะได้ต่างหู มาถึงระยะนี้ก็มักจะกลัวเจ็บ แต่เพราะความอยากรู้อยากเห็นก็ต้องยอมทนเจ็บ เห็นได้ว่าร้านขายต่างหูที่บริการเจาะหูด้วยมืออยู่มากมายทั่วไป เช่น ย่านพาหุรัด หรือ ตามห้างสรรพสินค้าใหญ่ๆ วิธีการเจาะก็มีตั้งแต่ใช้นิ้วมีดเล็กๆ ดึงหูให้ชา แล้วเจาะหรือมียาชาภายนอกทาแล้วคลึงก่อนเจาะ จนถึงใช้ปืนยิงใส่ก้านต่างหูเข้าไปตรงบริเวณที่ต้องการเจาะเจาะ เป็นต้น^{๒๐}

๒.๓ ช่างสัก

ปัจจุบันการประกอบกิจการสักบนเรือนร่างมี ๒ กลุ่มคือ (๑) ผู้ประกอบกิจการและช่างสักเป็นบุคคลเดียวกัน และ (๒) ผู้ประกอบกิจการและช่างสักเป็นคนละคนกัน โดยกลุ่มนี้ผู้ประกอบกิจการจะเป็นคนลงทุนเปิดร้าน จัดหาอุปกรณ์ และช่างสัก นอกจากนี้พบว่าช่างสักที่เรียนจบมา

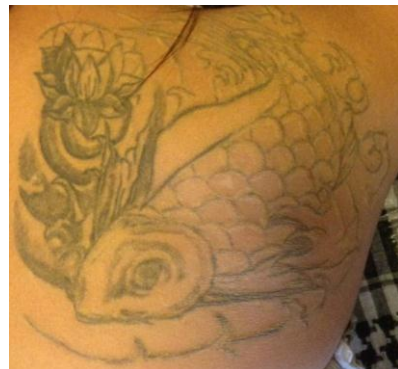
ทางด้านศิลปะจะมีสัดส่วนน้อยกว่าช่างสักที่เกิดความชำนาญจากประสบการณ์ที่มีการเรียนรู้ตลอดเวลา และอาจจะต้องพึ่งพาการลอกลายสักที่มีการขายในท้องตลาด

๒.๔ เครื่องมือการสัก

เครื่องมือสักในปัจจุบันมีวิวัฒนาการตามเทคโนโลยีสมัยใหม่ เนื่องจากมีประสิทธิภาพรวดเร็ว และใช้สะดวก สามารถเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสมของลักษณะงาน ง่ายต่อการลงสี และการถอดล้างทำความสะอาด เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์หลักสำหรับการสักในปัจจุบันได้แก่

- ๑) เครื่องสักไฟฟ้า มี ๒ ประเภทสำหรับการลงโครงร่างลวดลาย และการลงหมึกสี
- ๒) กระบอกเข็ม สำหรับบรรจุเข็มก่อนการสัก
- ๓) เข็มสัก มี ๒ ประเภทได้แก่
 - เข็มสำหรับโครงร่างลวดลาย
 - เข็มสำหรับหมึกสี เข็มที่ใช้มอเตอร์ในการทำให้ขยับแทงในผิวหนังลึกระหว่าง ๐.๖-๒๒ มิลลิเมตร เมื่อแทงลงไปหมึกสีจะแพร่กระจายไปสู่เนื้อเยื่อดูดซึมเก็บสะสมไว้ (รูปที่ ๒.๑)

รูปที่ ๒. ๑ ตัวอย่างเข็มและการลงลายสัก

ที่มา: อ้างอิง <https://www.facebook.com/Tai-tattoo-shop-artist>

๔) วัสดุลอกลาย

- ๕) หมึกสีหรือสี น้ำหมึกที่ใช้มีการวิวัฒนาการและการดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น สมัยก่อนใช้น้ำหมึกของจีน ยางต้นหมึก ดินหม้อหรือเขม่าไฟ อินเดียนอิงค์ หรือ หมึกรอตติง ลวดลายที่สักจะสวยงาม รูปคมชัดเจนและติดทนนานขึ้นอยู่กับการผสมของหมึกที่ใช้ ปัจจุบันในกลุ่มประเทศ EU มีการกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับน้ำหมึกสำหรับการสัก^{๑๘,๑๙} (รูปที่ ๒.๒) อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลและข่าวที่แสดงให้เห็นว่า การกำกับดูแลเกี่ยวกับน้ำหมึกทั้งในสหรัฐอเมริกาและกลุ่ม EU ยังขาดความเข้มงวดและเป็นที่ถกเถียง^{๑๙} องค์การอาหารและยา(FDA) ของสหรัฐอเมริกาเองได้ประกาศว่า FDA ไม่ได้รับรองสีที่ใช้ในการสัก “FDA has not approved any inks for injection into your skin”^{๒๑}

รูปที่ ๒. ๒ ตัวอย่างสีที่ใช้สำหรับการสัก

๖) ภาชนะใส่สี มีลักษณะเป็นจุกพลาสติกมีหลุมสำหรับแบ่งสีจากขวด (รูปที่ ๒.๓)

รูปที่ ๒. ๓ ภาชนะใส่สี

๗) น้ำยาทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรค

๘) วาสลีน

๙) ถุงมือยาง

๑๐) กระดาษชำระ

๑๑) หมอนึ่งฆ่าเชื้อโรค และเครื่องล้างระบบส่นสะเทือน (ไม่ได้มีในทุกร้าน)

๒.๕ ขั้นตอนการสัก

การสักมีขั้นตอนดังนี้

๒.๕.๑ การเลือกกลดลาย

รอยสักแบ่งตามลักษณะกลุ่ม แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ

- ๑) กลุ่ม Hardcore และ กลุ่ม Punk กลุ่ม Hardcore มักมีการสักและมักจะมีการเจาะฝังเครื่องประดับเข้าไปในผิวหนังด้วย โดยอาจจะสักบริเวณใบหน้า ลำคอ อวัยวะตาม

ร่างกาย เพื่อแสดงออกของความแรง ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ลวดลายมักเน้นสัญลักษณ์บางอย่างของกลุ่ม เช่น ลายไฟ ลายปีกของนก ลายของชาวเผ่าต่าง ๆ ลายประเภทดาวลายที่เป็นแฉก ตัวอักษรโบราณ หรือ ตัวอักษรในคัมภีร์ ส่วนกลุ่ม Punk ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในอังกฤษมากกว่าญี่ปุ่น มักสักเป็นสีดำมากกว่าสีอื่น

- ๒) กลุ่ม Hip-Hop เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่นิยมรอยสักเช่นกัน เน้นสีสันความทันสมัย รอยสักอาจจะไม่ใช่สีเดียวกัน จะมีสีอื่น ๆ มาตกแต่งเพื่อความสวยงาม นิยมสักตามแขน ข้อเท้า และบริเวณหน้าอก

นอกจากนี้ลวดลายการสัก มี ๖ แบบ ดังนี้

- ๑) แฟนตาซี สไตล์ เป็นการผสมผสานทุกรูปแบบไว้ด้วยกันอย่างลงตัวด้วยความคิดสร้างสรรค์
- ๒) ทริบอล สไตล์ หรือลายกราฟฟิก มีลักษณะเป็นลวดลายเล็ก ๆ เช่น แถววัลย์ ซึ่งมักประดับอยู่บนข้อมือ นิ้ว ข้อเท้า
- ๓) ยุโรป สไตล์ มีลักษณะเป็นภาพเหมือน มีการลงแสงเงา เป็นการสร้างมิติในการมองส่วนใหญ่เป็นภาพเหมือนของบุคคล
- ๔) เจแปน สไตล์ เป็นลวดลายที่เต็มไปด้วยสีสันมีความเป็นตัวของตัวเอง เช่น มังกร ปลา
- ๕) ไกเกอร์ สไตล์ เป็นลวดลายที่มีความโดดเด่นในเรื่องแสงเงามีมิติและรูปแบบที่เป็นนามธรรม
- ๖) เวิร์ด สไตล์ เป็นตัวอักษรหรือคำที่มีความหมาย เช่น อักษรจีนที่กำลังเป็นที่นิยมอยู่ในขณะนี้

๒.๕.๒ การลอกลาย

เมื่อเลือกลายที่ต้องการแล้วจะใช้กระดาษลอกลาย (Stencil) ลอกลายตามต้องการ จากนั้นทาบลงส่วนของร่างกายที่ต้องการสัก (รูปที่ ๒.๔)

รูปที่ ๒. ๔ ตัวอย่างการลอกลาย

ที่มา: <http://tattooshopfinder.com/๒๐๑๕/๐๕/๒๘/the-tattoo-process-stencils/>

๒.๕.๓ การลงลายสัก

เมื่อลอกลายบนผิวหนังดีแล้ว ข้างสักจะป้ายวาสลีนลงบนส่วนที่จะลงเข็มสักเพื่อให้ผิวหนังเรียบลื่นและสีดีดี เริ่มสักลงโครงเป็นอันดับแรก เมื่อลงโครงเสร็จจะตามด้วยการลงสี ในระหว่างที่ลงเข็มจะมีเลือดซึมออกมาตามรอยเข็ม ซึ่งข้างจะใช้กระดาษชำระคอยซับเป็นระยะๆ

๒.๕.๔ การทำความสะอาด

เมื่อลงลายเสร็จข้างสักจะใช้แอลกอฮอล์ฉีดลงทั่วลายสักเพื่อเช็ดเลือด คราบไขมัน และฆ่าเชื้อโรค แล้วทาวาสลีนทั่วรอยสัก หลังจากนั้นอาจปิดรอยสักด้วยผ้าพันแผล หรือแผ่นพลาสติกคลุมอาหาร (รูปที่ ๒.๕) ทั้งนี้ข้างสักส่วนใหญ่จะให้คำแนะนำว่าสามารถถอดออกหลังสัก ๒๔ ชั่วโมง โดยต้องหลีกเลี่ยงการถูกน้ำ หรือสบู่มากกว่าผิวหนังจะเป็นปกติ นอกจากนี้หลังตกสะเก็ดหมดควรทาด้วยโลชั่นบางๆต่อเนื่องอย่างน้อย ๗ วัน

รูปที่ ๒. ๕ ตัวอย่างการปิดรอยสักด้วยแผ่นพลาสติกคลุมอาหาร

๒.๖ อันตรายที่เกี่ยวข้องกับการสัก

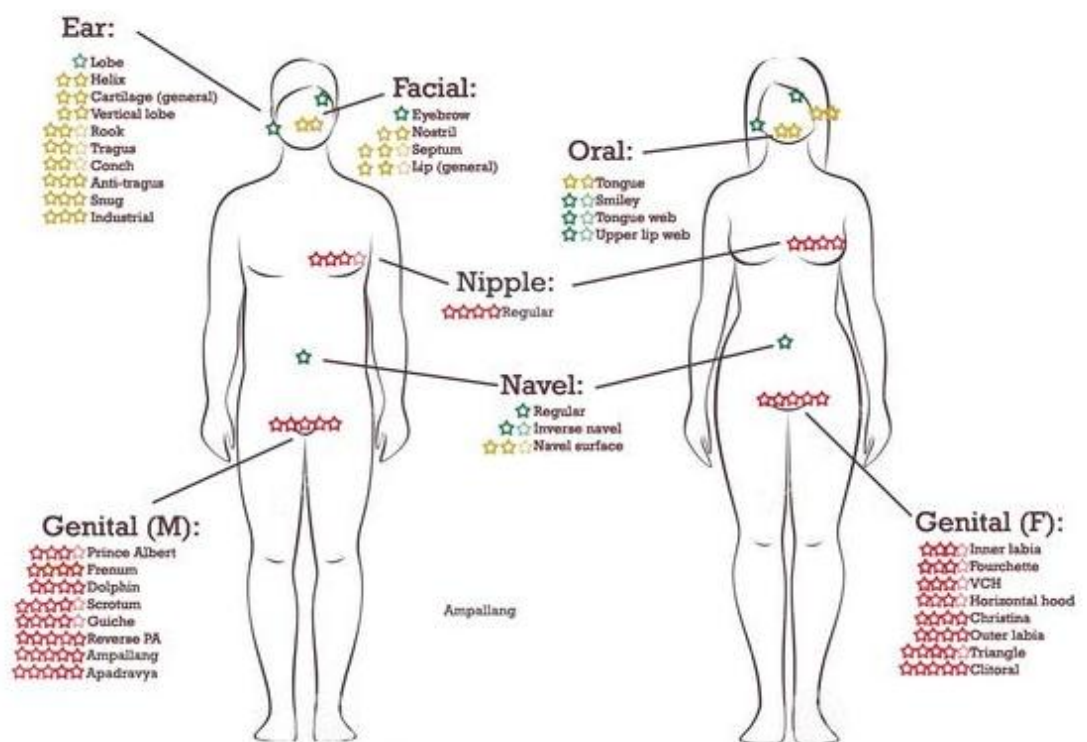
- ๑) การติดเชื้อเป็นอันตรายจากการสักที่พบบ่อยมากที่สุด^{๒๒} เนื่องจากการสักต้องมีการใช้เข็ม น้ำหมึก และเครื่องสัก ที่อาจมีการปนเปื้อนก่อให้เกิดการติดเชื้อ เชื้อสำคัญที่พบได้ อาทิ hepatitis และ HIV นอกจากนี้อาจเกิดการติดเชื้อระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการจากการสัมผัสเลือด หรือสารคัดหลั่ง^{๒๓}
- ๒) การแพ้ มักเกิดจากน้ำหมึก ซึ่งอาจเกิดจากเมตลล์ หรือ ตัวทำละลายในน้ำหมึก หรือ เกิดจากผลของการแทงเข็มเข้าสู่ผิวหนัง^{๒๐,๒๑}
- ๓) แผลเป็น^{๑๘-๒๐}
- ๔) ตึงเนื้อ Granulomas เกิดจากปฏิกิริยาของร่างกายต่อเมตลล์ในน้ำหมึก อาจเกิดคีรอยด์ได้
- ๕) MRI complications อาจเกิดการบวมและการไหม้บริเวณรอยสัก เมื่อผู้ที่มีรอยสักต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลด้วยเครื่อง Magnetic Resonance Imaging.

- ๖) การลบรอยสัก โดยเฉพาะการลบรอยสักด้วยแสงเลเซอร์อาจก่อให้เกิดการแตกตัวของโลหะหนักในเม็ดสี และเข้าสู่ร่างกายและระบบไหลเวียนของร่างกาย

๒.๗ การเจาะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย^{๒๒}

การเจาะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายที่นิยม ได้แก่ การเจาะหู จมูก ริมฝีปาก ลิ้น อวัยวะเพศ (รูปที่ ๒.๖)

รูปที่ ๒. ๖ ตำแหน่งร่างกายที่นิยมเจาะเพื่อใส่เครื่องประดับ

ที่มา: ภาพจาก ThechainGang.com

สำหรับการเจาะหูไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัว เพราะว่ามีรูปแบบใหม่ๆเกิดขึ้นอยู่เสมอ แต่ที่นิยมกันมากในปัจจุบันมีคร่าวๆ อาทิ Helix (Rim) Industrial (Scaffold)

๒.๗.๑ เครื่องมือสำหรับการเจาะร่างกาย

ปัจจุบันเครื่องมือสำหรับการเจาะร่างกายโดยเฉพาะที่ใบหุ้มเรียกว่าปืนเจาะหู (Piercing gun) ดังรูปที่ ๒.๗ เครื่องมืออุปกรณ์เหล่านี้สามารถสั่งซื้อออนไลน์ได้ ไม่มีการควบคุม

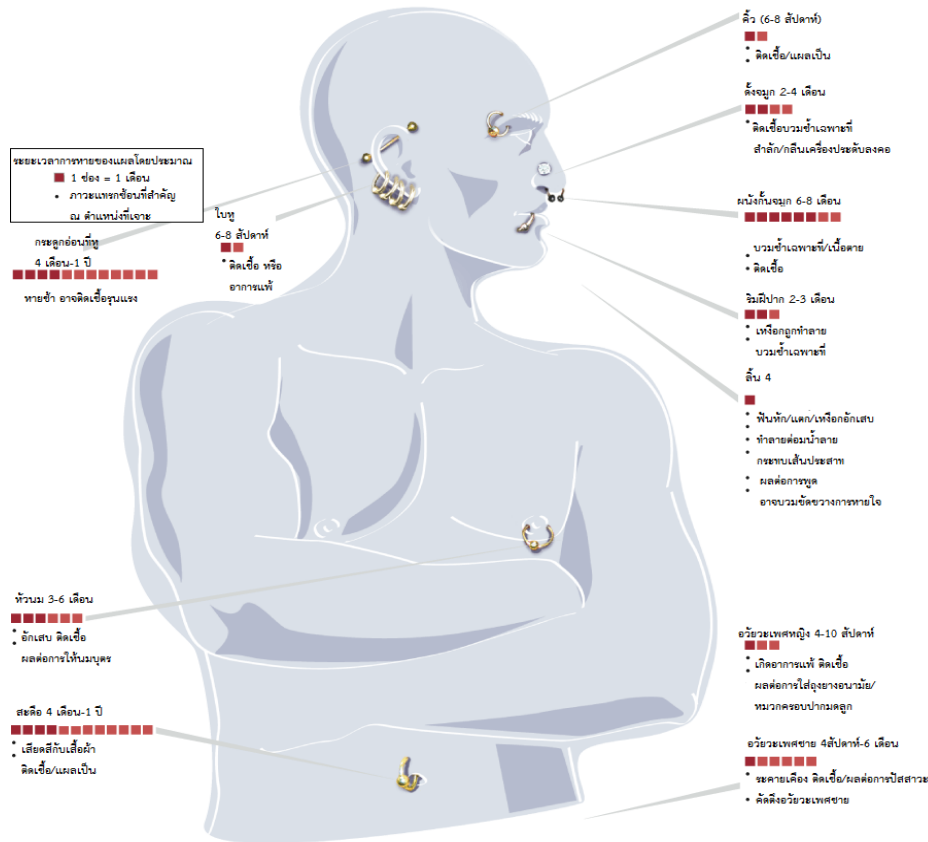
รูปที่ ๒. ๗ ตัวอย่างอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการเจาะร่างกายเพื่อใส่เครื่องประดับ

๒.๗.๒ อันตรายของการเจาะร่างกายเพื่อใส่เครื่องประดับ

อันตรายของการเจาะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งเพื่อใส่เครื่องประดับที่สำคัญคือการติดเชื้อแบคทีเรีย อาทิ Staphylococcus, group A beta-hemolytic Streptococcus, Pseudomonas หรือกลุ่ม bloodborne viruses (BBVs) เช่น hepatitis B, HIV, the hepatitis C virus (HCV) โดยปกติการเจาะร่างกายไม่ทำให้เกิดการติดเชื้อรุนแรง ยกเว้นมีการเปิดผิวหนัง อวัยวะส่วนที่พบว่าการติดเชื้อลุกลามหรือร้ายแรง ได้แก่ ลิ้น สะดือ ริมฝีปากล่าง หรือทวารหนัก^{๒๓} นอกจากนี้อาจมีอันตรายอื่นๆแต่ไม่พบบ่อย เช่น เลือดออก บวม เกิดแผลเป็น (keloid) การระคายเคือง การแพ้ หรือการสำลักเครื่องประดับที่หลุดเข้าไปในช่องปาก รูปที่ ๒.๘ แสดงถึงอันตรายหรือบาดเจ็บที่อาจเกิดขึ้นได้ตามตำแหน่งของร่างกายที่ถูกเจาะเพื่อใส่เครื่องประดับ

รูปที่ ๒.๘ ตัวอย่างอาการแทรกซ้อนของการเจาะร่างกายตำแหน่งต่างๆ

๒.๘ หลักเกณฑ์ ข้อกำหนด หรือกฎหมายนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการสักผิวหนังและการเจาะร่างกาย

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสักและการเจาะร่างกายจากประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และฮ่องกง พบว่าการกำกับดูแลกิจการการสักและการเจาะร่างกายมีทั้งที่ออกเป็นกฎระเบียบ เทศบัญญัติ หรือข้อแนะนำ โดยที่ส่วนใหญ่ข้อกำหนดต่างๆบัญญัติหรือพัฒนาภายใต้กฎหมายสาธารณสุข ส่วนสามประเทศในเอเชียได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และเวียดนาม ไม่มีการออกกฎหมาย มีเป็นข้อแนะนำแต่ไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมในเรื่องสุขาภิบาลและความปลอดภัย รวมทั้งสุขวิทยาส่วนบุคคล รายละเอียดแบ่งตามประเทศดังนี้

๒.๘.๑ ประเทศสหรัฐอเมริกา ^(๒๔, ๒๕)

การกำกับดูแลการสักและการเจาะร่างกายในประเทศสหรัฐอเมริกาขึ้นกับเทศบัญญัติของแต่ละเมือง ซึ่งจะอ้างอิงที่กฎหมายหลักของประเทศ การสักและการเจาะร่างกายในประเทศนี้มี ๓ ลักษณะได้แก่ (๑) มีสถานที่และองค์ประกอบครบสำหรับการเป็นสถานประกอบกิจการ (๒) เป็นแบบเคลื่อนที่ และ (๓) เป็นแบบชั่วคราวที่ให้บริการในงานประจำปีหรือเทศกาลต่างๆ โดยสรุปของการกำกับดูแลแบ่งตามลักษณะของการให้บริการ ดังนี้

(๑) แบบสถานประกอบกิจการ

๑) ข้อกำหนดทั่วไป

- ก. กิจการให้บริการสักหรือเจาะร่างกายต้องขึ้นทะเบียนตามข้อบัญญัตินี้ เว้นเสียแต่จะได้รับอนุญาตภายใต้ข้อบัญญัตินี้และ ๔๑๐ IAC ๑-๕
- ข. ต้องปฏิบัติตามหลักการความปลอดภัยและมาตรฐานสุขาภิบาล ซึ่งกำหนดภายใต้ข้อบัญญัตินี้และข้อบังคับที่ ๕ ของ ๔๑๐ IAC ๑-๕
- ค. เครื่องมือที่ใช้กับร่างกายต้องผ่านการฆ่าเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อตามมาตรฐาน ภายใต้ข้อบัญญัตินี้ และข้อบังคับที่ ๕, ๔๑๐ IAC ๑-๕. [Ord. G-๒๐๑๓-๑๙, passed ๑๒-๑๐-๑๓.]

๒) ข้อกำหนดเรื่องอายุ

- ก. ไม่อนุญาตให้บริการกับเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ เว้นเสียว่ามีผู้ปกครองมาด้วย
- ข. ผู้ปกครองสามารถแสดงการอนุญาตได้ ๒ ลักษณะดังนี้
 - มาแสดงตนและอยู่ร่วมจนกระทั่งการสักหรือการเจาะร่างกายเสร็จสิ้น
 - เซ็นต์ใบอนุญาตให้สักหรือเจาะหูตามวิธีที่ได้มาตรฐานตามข้อกำหนด

๓) การฝึกอบรม

ผู้ประกอบการอาชีพที่ให้บริการสักและเจาะร่างกาย ต้องได้รับการฝึกอบรมดังต่อไปนี้

- ก. บุคคลที่ให้บริการการสักและการเจาะทุกคนที่มีความเสี่ยงสัมผัสหรือวัสดุติดเชื้ออื่นๆ (OPIM=other potentially infectious material) เลือดผ่านทางผิวหนัง ดวงตา หรือเนื้อเยื่อต้องผ่านการอบรมหลักสูตรตาม OSHA Bloodborne Pathogens Standard
- ข. สถานที่ให้บริการทุกที่ที่ต้องอบรมวิธีการจัดการของเสียติดเชื้อ
- ค. ผู้ที่ผ่านการอบรมในข้อ ก ต้องมีการเก็บประวัติของการอบรมไว้ให้เจ้าหน้าที่ OSHA ของรัฐนั้นๆ เช่น Indiana OSHA เพื่อตรวจสอบได้ทุกเมื่อ
- ง. เจ้าของกิจการต้องดูแลให้ผู้ให้บริการทุกคนเข้าเกณฑ์มาตรฐานและ/หรือรับการฝึกอบรม

๔) ความรับผิดชอบของเจ้าของกิจการ

- ก. เจ้าของกิจการต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการติดเชื้อผ่านเลือด และวัสดุติดเชื้ออื่นๆ
- ข. ผู้ให้บริการการสักและการเจาะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งต้องได้รับการอบรมเรื่องการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากล (Universal precaution)
- ค. สถานประกอบการต้องติดประกาศแสดงเกี่ยวกับสิทธิของผู้รับบริการ และวิธีการรายงานความผิดของการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากล รวมถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าที่ในการสอบสวนความผิด
- ง. ห้ามดื่มแอลกอฮอล์หรือสิ่งเสพติดในสถานประกอบการ
- จ. สถานประกอบการต้องไม่ให้บริการแก่ผู้ที่ใช้สิ่งเสพติดหรือดื่มแอลกอฮอล์

๕) นโยบาย

ผู้ประกอบการให้บริการการสักและการเจาะร่างกาย ต้องมีนโยบายตามข้อกำหนดของ Occupational Safety and Health Administration's Bloodborne Pathogens Standard ดังนี้

- ก. ปฏิบัติตามหลักการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากลอย่างเคร่งครัด
- ข. มีวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการของเสียติดเชื้ออย่างปลอดภัยในสถานประกอบการ/บริเวณใดก็ตามที่มีกิจกรรมนี้
- ค. กำหนดบทลงโทษวินัยและการถอนใบอนุญาตหากไม่ปฏิบัติตามหลักการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากล

๖) การบันทึกข้อมูลผู้รับบริการ

ข้อมูลต้องเก็บไว้อย่างน้อย ๒ ปีประกอบด้วย ชื่อ ที่อยู่ อายุ วันเวลาที่มารับบริการ รายละเอียดของการสัก ตำแหน่งที่สัก/เจาะ ประเภทเครื่องประดับรวมแหล่งผลิต และลักษณะของเครื่องประดับที่ใส่บริเวณที่เจาะ ชื่อผู้ให้บริการ (สัก/เจาะ) กรณีเยาวชน: ต้องมีชื่อผู้เซ็นต์ใบอนุญาต

๗) การเจ็บป่วย

กรณีผู้ให้บริการเจ็บป่วยด้วยโรคใดโรคหนึ่งต่อไปนี้ ห้ามให้บริการ ได้แก่ อูจจาระร่วง คลื่นไส้ มีไข้ ผื่นแดงที่แสดงว่ามีการติดเชื้อ ไอรุนแรง ตัวเหลือง และ โรคผิวหนังที่มีแผลเปิด มีสารน้ำหรือหนองหรืออื่นๆที่แสดงภาวะติดเชื้อ

๘) การล้างมือ

การล้างมือให้ปฏิบัติดังนี้

- ก. พื้นที่และอุปกรณ์สำหรับการล้างมือต้องมีพร้อมสามารถใช้ได้และอยู่ติดกับส่วนให้บริการ
- ข. ต้องล้างมือด้วยสบู่และน้ำไหลก่อนใส่ถุงมือปราศจากเชื้อและหลังถอดถุงมือ
- ค. ผ้าเช็ดมือ/กระดาษเช็ดมือให้ใช้ครั้งเดียวเท่านั้นห้ามใช้ซ้ำ

๙) การใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล

การให้บริการทุกครั้งต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลดังนี้

- ก. เสื้อคลุมที่สะอาด
- ข. หน้ากากและแว่นครอบตา
- ค. ถุงมือแบบใช้ครั้งเดียว
- ง. ให้ใส่ถุงมือ ทุกครั้งที่ทำความสะอาดและฆ่าเชื้ออุปกรณ์และเครื่องมือ

๑๐) เครื่องมือสำหรับการสักและการเจาะร่างกาย

- ก. มีดโกนให้ใช้เพียงครั้งเดียวและหลังใช้ให้ทิ้งลงกล่องที่มีฝาปิดมิดชิด
- ข. อุปกรณ์สำหรับลอกลายสักให้ใช้เพียงครั้งเดียวและทิ้งอย่างถูกต้องหลังใช้

- ค. ต้องมีการเตรียมพื้นที่ก่อนการสักหรือเจาะด้วยการโกน ทำความสะอาดด้วยสบู่และน้ำสะอาด (ถ้าเป็นไปได้ควรเป็นน้ำไหล) หลังโกนจากนั้นเช็ดด้วยน้ำฆ่าเชื้อ หากต้องมีการปิดบริเวณที่สักหรือเจาะให้ใช้วัสดุปราศจากเชื้อเท่านั้น

๑๑) เข็ม

- ก. เข็มที่ใช้ต้องปราศจากเชื้อและห่อหุ้มมาอย่างดีก่อนใช้ และใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง
ข. หลังใช้ให้ทิ้งในกล่องหรือภาชนะสำหรับทิ้งของมีคมเท่านั้น
ค. ห้ามใช้มือหักหรืองอเข็มที่ใช้แล้วเด็ดขาด

๑๒) อุปกรณ์ที่สามารถใช้ซ้ำ

- ก. อุปกรณ์ที่ต้องการใช้ซ้ำ ต้องใช้ Autoclave สำหรับการฆ่าเชื้อเท่านั้น
ข. การบันทึกข้อมูล มีวิธีปฏิบัติดังนี้
- ระยะเวลาของการทำให้ปราศจากเชื้อ
 - ปัจจัยที่ใช้สำหรับการขึ้นสภาวะปราศจากเชื้อ รวมถึงสปอร์
 - การดูแลเครื่องมือให้ปฏิบัติตามคำแนะนำจากผู้ผลิตเครื่องมือ และต้องเก็บเอกสารนั้นไว้สำหรับตรวจสอบ
- ค. ไม่เก็บอุปกรณ์ที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้วในบริเวณเดียวกับของมีคมที่เอี่ยมถึง
ง. เก็บอุปกรณ์ที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้วต้องปฏิบัติดังนี้
- เก็บในภาชนะที่ไม่สามารถแทงทะลุได้
 - ปิดฉลาก/ป้ายสัญลักษณ์แสดงคำว่า “Biohazard ”
 - ภาชนะที่ใช้อุปกรณ์ต้องปิดหุ้มด้วยวัสดุกันน้ำ
 - เก็บไว้บนชั้นที่เอี่ยมไม่ถึง
- จ. อุปกรณ์ใช้ซ้ำที่ปนเปื้อนต้องทำความสะอาดอย่างดีก่อนอบนิ่งฆ่าเชื้อ
ฉ. หลอด/ท่อที่ใช้ซ้ำต้องทำความสะอาดและทำให้ปราศจากเชื้อ

๑๓) สีและเม็ดยาสี

- ก. สีและเม็ดยาสีที่ใช้ในการสักต้องมาจากผู้ผลิตด้านนี้โดยเฉพาะและต้องสำหรับใช้กับผิวหนังมนุษย์
ข. การเตรียมสีที่ใช้ต้องทำอย่างถูกต้อง สะอาด และใช้วัสดุที่ไม่เป็นพิษ สีใช้กับผู้มารับบริการแต่ละคนแล้วให้ทิ้ง ห้ามใช้ร่วมกับผู้อื่น
ค. สีที่เหลือใช้แต่ละครั้งให้ทิ้งพร้อมบรรจุภัณฑ์

๑๔) สภาพแวดล้อมการทำงาน

- ก. ห้ามให้บริการในห้องนั่งเล่นของบ้าน หรือในพื้นที่ที่สามารถทะลุผ่านห้องนั่งเล่นหรือห้องนอน
ข. ห้ามมีสัตว์เลี้ยงในบริเวณที่ใช้ดำเนินการสักหรือเจาะร่างกาย ยกเว้น

- สุนัขที่อยู่ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่กับตำรวจหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
- สุนัขนำทางสำหรับผู้พิการทางสายตา ผู้ทุพพลภาพทางกายอื่นๆ สุนัขฝึกหัด และผู้พิการทางการได้ยิน
- ค. ห้ามรับประทานอาหารหรือเครื่องดื่มใดๆ
- ง. ห้ามเก็บอาหารและน้ำดื่มในพื้นที่ทำงาน
- จ. อุปกรณ์และเครื่องมือทุกประเภทต้องได้รับการทำความสะอาดหากมีการปนเปื้อนเลือดและวัสดุติดเชื้ออื่นๆ
- ฉ. อุปกรณ์และเครื่องมือทุกประเภทที่ปนเปื้อนเลือดและวัสดุติดเชื้ออื่นๆต้องทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ
- ช. พื้นผิวสัมผัสทุกบริเวณต้องทำจากวัสดุไม่ดูดซับน้ำ ทำความสะอาดง่าย เรียบปราศจากรอยแตก รู เลี่ยน หรือช่องโหว่
- ซ. น้ำยาฆ่าเชื้อ ควรเป็น
 - เกรดเดียวกับที่ใช้สำหรับโรงพยาบาล สามารถป้องกันเชื้อวัณโรคตามมาตรฐานของ EPA
 - ๐.๕% Sodium hypochlorite และต้องไม่หมดอายุ

๑๕) การจัดการของเสียติดเชื้อ

- ก. เข็มและของมีคมทุกประเภทที่ใช้แล้วต้องทิ้งในภาชนะปิดที่ทำจากวัสดุทนทานต่อการฉีกขาด ปิดฉลาก “biohazard” ดูแลเบื้องต้นตามที่กฎหมายกำหนดก่อนที่จะส่งออกไปจัดการ
- ข. ของเสียติดเชื้ออื่นๆที่อาจกลายเป็นของมีคมที่ปนเปื้อนต้องใส่ในถุงที่มีลักษณะดังต่อไปนี้
 - กันน้ำซึม ทำด้วยวัสดุไม่ฉีกขาดง่าย ป้องกันรั่วไหล และติดป้ายสัญลักษณ์ “Biohazard”
 - หากจำเป็นต้องเก็บพักไว้ในที่ที่ไม่เหมาะสม ของเสียติดเชื้อนั้นต้องได้รับการดูแลเบื้องต้นที่มีประสิทธิภาพก่อน
 - การเก็บพักของเสียติดเชื้อก่อนส่งออกไปกำจัดอย่างถูกต้อง ต้องปฏิบัติดังนี้
 - พื้นที่นั้นต้องสามารถปิดล็อกได้ หรือต้องจำกัดการเข้าออกของบุคคล
 - พยายามป้องกันการปนเปื้อนสิ่งแวดล้อมและการเน่าเสีย โดยของเสียติดเชื้อต้องเก็บในภาชนะปิดและสภาวะแวดล้อมที่ไม่ทำให้เกิดเน่าเสียหรือทำให้เชื้อโรคเจริญเติบโต
 - มีการติดป้ายสัญลักษณ์ “Biohazard”
 - ภาชนะบรรจุที่ใช้ซ้ำต้องได้รับการฆ่าเชื้อและจัดการเช่นเดียวกับของเสียติดเชื้ออื่นๆ ยกเว้นภาชนะนั้นจะปูด้วยวัสดุป้องกันการปนเปื้อน จากนั้นให้นำวัสดุนั้นไปกำจัด

๑๖) การกำจัดและการขนส่งของเสียติดเชื้อ

- ก. ทุกสถานประกอบการต้องจัดเก็บ ขนส่งและกำจัดถูกต้องตามกฎหมาย

- ข. บำบัดของเสียติดเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้
- เตาเผาขยะติดเชื้อได้มาตรฐานเหมาะสมกับประเภทของเสีย
 - ทำให้ปราศจากเชื้อด้วยระบบนิ่งไอน้ำ
 - การฆ่าเชื้อด้วยสารเคมีสามารถทำได้ภายใต้การจัดการอย่างปลอดภัย
 - การทำลายเชื้อด้วยความร้อน
 - การฉายรังสี; หรือ
 - ต้องมีถังบำบัดน้ำเสียและดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมายของรัฐ/กฎหมายท้องถิ่น
- ค. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับระเบียบข้อนี้ จะต้อง
- ขนส่งของเสียติดเชื้อต้องป้องกันไม่ให้เกิดโรคติดต่อต่อสาธารณะ
 - ต้องถูกบำบัดของเสียติดเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพก่อนที่จะถูกอัดให้แน่น และถูกขนส่งอย่างถูกต้องตามระเบียบ

๑๓) การป้องกันการติดเชื้อหลังการสักและการเจาะร่างกาย

- ก. แจกเอกสารข้อแนะนำการปฏิบัติตัวหลังการสัก/เจาะร่างกายแก่ผู้มารับบริการ อาทิ การใช้ครีมที่มีส่วนผสมของปฏิชีวนะ การทำความสะอาดบริเวณที่สักหรือเจาะหากจำเป็น
- ข. แนะนำผู้มารับบริการหากมีลักษณะคล้ายติดเชื้อให้พบแพทย์ทันที
- ค. เอกสารนี้ควรต้องปิดประกาศให้เห็นชัดในสถานประกอบการด้วย

๑๔) มาตรฐานสุขาภิบาลและความปลอดภัย

- ก. ต้องมีขนาดพื้นที่รวมไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ตารางฟุต และพื้นที่ต่อการให้บริการต้องไม่น้อยกว่า ๔๕ ตารางฟุต โดยต้องจัดแยกเป็นสัดส่วนและแยกจากส่วนต้อนรับหรือที่นั่งรอของผู้มารับบริการ
- ข. ห้องให้บริการและเครื่องมือที่อยู่ในห้องต้องสะอาดและสภาพดี
- ค. ต้องมีหลอดไฟให้แสงสว่างไม่น้อยกว่า ๒๐ แรงเทียนสูงจากพื้น ๓๐ นิ้วทั่วทั้งสถานบริการ
- ง. บริเวณสำหรับการสักต้องมีแสงสว่างไม่น้อยกว่า ๔๐ แรงเทียน อาจใช้โคมไฟช่วยส่องเฉพาะจุดได้
- จ. พื้นห้องต้องเป็นชนิดกันน้ำ ผิวเรียบและสามารถขัดล้างได้ มีขนาดไม่น้อยกว่า ๔๕ ตารางฟุต และต้องสะอาดถูกสุขลักษณะตลอดเวลา
- ฉ. โต๊ะ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆต้องทำด้วยวัสดุผิวเรียบและสามารถขัดล้างได้
- ช. ต้องจัดหาห้องน้ำสำหรับทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้มารับบริการภายในสถานประกอบการและพร้อมใช้เสมอ ภายในห้องน้ำต้องมีถังขยะที่มีฝาปิด โถส้วม กระดาษชำระพร้อมที่แขวนอ่างล้างมือพร้อมก๊อกร้อนน้ำเย็น และ สบู่เหลวล้างมือพร้อมกระดาษเช็ดมือ

- ซ. เครื่องมือหรืออุปกรณ์สำหรับการสักหรือการเจาะต่างๆ หรือสำหรับการฆ่าเชื้อหรือทำให้ปราศจากเชื้อห้ามตั้งไว้ในห้องน้ำ
- ณ. อ่างล้างมือพร้อมสบู่ฆ่าเชื้อควรติดตั้งใกล้แต่ละบริเวณที่ให้บริการการสักหรือการเจาะ
- ญ. ไม่ควรวางท่อน้ำทิ้งอยู่ด้านบน
- ฎ. ต้องสวมถุงมือทุกครั้งให้บริการ
- ฏ. ปิดบริเวณที่สักด้วยแผ่นปิดแผลที่ปราศจากเชื้อ
- ฐ. ก่อนการสักหรือการเจาะต้องมีการถามผู้รับบริการว่ามีปัญหาสุขภาพที่จะมีผลต่อการสมานของผิวหนังที่มีการสักหรือเจาะหรือไม่ ถ้ามีต้องมีใบรับรองแพทย์
- ท. ต้องมีการบันทึกและเก็บข้อมูลโดยเฉพาะหมึกที่ใช้ในการสัก

(๒) แบบเคลื่อนที่

กฎระเบียบสำหรับธุรกิจการให้บริการการสัก/การเจาะร่างกายแบบเคลื่อนที่ มีดังนี้

๑) ข้อปฏิบัติทั่วไป

การให้บริการการสัก/การเจาะร่างกายแบบเคลื่อนที่ทุกประเภทต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

- ก. การให้บริการแบบนี้ควรต้องถูกตรวจประเมินก่อนให้ใบอนุญาต
- ข. การให้บริการแบบเคลื่อนที่นี้ใบอนุญาตให้บริการในงานเทศกาลพิเศษเท่านั้น และใบอนุญาตมีระยะเวลา ไม่น้อยกว่า ๑๔ วันทำการ โดยต้องขอใบอนุญาตล่วงหน้า ๑๔ วัน ผู้ถือใบอนุญาตเป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติตามกฎหมายของท้องถิ่นนั้นๆ
- ค. การให้บริการแบบเคลื่อนที่นี้มีเฉพาะส่วนที่ให้บริการเท่านั้น ไม่มีการพักอาศัยหรือประกอบอาหารภายในพาหนะ
- ง. ของเสียที่เป็นของเหลวให้กักเก็บไว้ในถังหรือแท็งก์ซึ่งควรมีปริมาตรมากกว่าปริมาตรของน้ำใช้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ และของเสียต้องส่งไปกำจัดอย่างถูกต้องตามระเบียบของหน่วยงาน
- จ. ผู้ที่ทำหน้าที่สักหรือเจาะร่างกายต้องปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ (เช่นเดียวกับสถานประกอบกิจการ)

๒) มาตรฐานสุขาภิบาลและความปลอดภัย

- ก. การให้บริการต้องดำเนินการในพาหนะที่ปิดมิดชิดและมีพื้นที่ไม่น้อย ๑๐๐ ตารางฟุต
- ข. การให้บริการแบบเคลื่อนที่นี้ต้องรักษาความสะอาดและสุขลักษณะตลอดเวลา ประตูปิดแบบอัตโนมัติและปิดสนิท หน้าต่างตรงส่วนบริการเป็นแบบใสและปิดสนิท
- ค. อุปกรณ์ทุกชนิดผ่านการทำให้ปราศจากเชื้อ ตามมาตรฐาน EMC ๕.๔๕.๑๗๐
- ง. ต้องมีอ่างแยกสำหรับทำความสะอาดเครื่องมืออุปกรณ์ และควรมีอ่างล้างมือสำหรับผู้ทำการสัก/เจาะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่ง โดยต้องมีก๊อกน้ำร้อนน้ำเย็น สบู่ฆ่าเชื้อ กระดาษเช็ดมือ ที่สำคัญต้องมีปริมาณน้ำใช้เตรียมไว้อย่างเพียงพอตลอดเวลา
- จ. ห้ามนำสัตว์เลี้ยงมาในพื้นที่การทำงาน

- ฉ. ทุกครั้งของการเปิดให้บริการแบบนี้ในทุกพื้นที่ต้องได้รับการตรวจประเมินโครงสร้างของบริเวณที่ให้บริการจากเจ้าหน้าที่รับผิดชอบส่วนงานนี้เสมอ นอกจากนี้แม้ในพื้นที่เดียวกัน หากเปลี่ยนเทศกาล/งานต้องแจ้งและได้รับการตรวจประเมินก่อนเปิดให้บริการ

(๓) แบบชั่วคราว

การให้บริการการสักและการเจาะร่างกายแบบชั่วคราวมีข้อปฏิบัติดังนี้

๑) ข้อกำหนดทั่วไป

- ก. ผู้ให้บริการต้องปฏิบัติตามระเบียบในทุกประเด็นที่กำหนดในเทศบัญญัตินี้เกี่ยวกับการรับรองแบบชั่วคราว สุขภาพ ความสะอาด และสุขวิทยาส่วนบุคคลของผู้ให้บริการ
- ข. มีระเบียบวิธีปฏิบัติสำหรับการตั้งและการรายงานของเจ้าของสถานประกอบการ

๒) มาตรฐานสุขาภิบาลและความปลอดภัย

- ก. ต้องตั้งภายในอาคารหรือโครงสร้างซึ่งมีพื้นที่ที่ปรับปรุงตกแต่งพร้อมให้บริการไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ตารางฟุต และต้องมีการดูแลป้องกันไม่ให้มีฝุ่น แมลง สัตว์กัดแทะ หรือสัตว์อื่นๆ ที่ก่อเหตุรำคาญ
- ข. ต้องมีการกั้นพื้นที่เป็นสัดส่วนแยกจากกิจกรรมอื่นๆ เช่น ส่วนที่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่อาจทำให้เกิดการปนเปื้อนข้ามได้
- ค. พื้นที่ทำการสักหรือเจาะต้องมีแสงสว่างและระบบระบายอากาศที่เพียงพอ
- ง. ต้องมีห้องน้ำ ห้องส้วมที่สามารถใช้โดยสะดวก มีก๊อกน้ำร้อนน้ำเย็นพร้อม อาจอยู่ภายในพื้นที่เดียวกับสถานที่ให้บริการหรืออยู่ติดกันก็ได้
- จ. มีดและของมีคมที่ใช้แล้วให้ทำการฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาหรือ autoclave ก่อนใส่ลงในภาชนะหรือกล่องแข็งที่ปิดสนิท จากนั้นส่งไปกำจัดอย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ในหลายรัฐของประเทศนี้ได้มีการออกข้อกำหนดและมาตรฐานสำหรับวิชาชีพการสักและการเจาะร่างกาย และข้อกำหนดขั้นต่ำของร้านที่ให้บริการการเจาะร่างกาย ดังนี้

(๑) ข้อกำหนดและมาตรฐานวิชาชีพการสักและการเจาะร่างกาย

เอกสารที่บันทึกข้อมูลต่อไปนี้ต้องเก็บไว้ที่สถานประกอบการและพร้อมให้ตรวจประเมินเสมอ

๑) ข้อมูลส่วนบุคคลและหน้าที่ความรับผิดชอบ

- ก. ชื่อเต็ม วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ โทรศัพท์ที่ทำงาน/ที่บ้าน รูปภาพของพนักงานทุกคน
- ข. ชื่อร้าน เวลาที่ให้บริการและชื่อเจ้าของร้าน
- ค. รายละเอียดทั้งหมดของส่วนต่างๆ ของร่างกายที่ให้บริการ
- ง. รายการของอุปกรณ์ เครื่องประดับ ของมีคม และสีทั้งหมดที่ให้บริการ รวมทั้งชื่อผู้ผลิตและหมายเลขสินค้า (ถ้ามีหรือถ้าสอดคล้อง)
- จ. สำเนาของระเบียบปฏิบัติเหล่านี้

- ๒) ต้องแสดงภาพพลุดลายต่างๆของการสักและการเจาะร่างกายที่ให้บริการทั้งหมด ทั้งนี้ต้องปิดบังใบหน้าของผู้แสดงแบบด้วย
- ๓) ผู้ใดทำการสักหรือเจาะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งถือว่าผิดกฎหมาย เว้นเสียแต่ว่าประกอบกิจการในร้านหรือพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต
- ๔) ผู้ให้บริการต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี
- ๕) ห้ามรับประทานอาหาร ดื่มสุราหรือสูบบุหรี่ในพื้นที่ให้บริการ
- ๖) ผู้ให้บริการต้องปฏิเสธผู้ขอรับบริการที่คาดว่าจะมีการใช้ยา
- ๗) ห้ามให้บริการเยาวชนที่อายุต่ำกว่า ๑๘ เว้นเสียแต่ว่าผู้ปกครองตามกฎหมายเซ็นยินยอมต่อหน้า
- ๘) มาตรฐานสุขาภิบาลและความปลอดภัย
- ก. ผู้ให้บริการต้องรักษาความสะอาดด้วยมาตรฐานสูง ปฏิบัติถูกต้องตามหลักสุขอนามัย และสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดเสมอ
- ข. ก่อนทำการสักหรือเจาะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่ง ผู้ทำการต้องล้างมือด้วยน้ำไหลและสบู่ฆ่าเชื้อ พร้อมกับเช็ดให้แห้ง การล้างมือควรทำให้บ่อยที่สุดเท่าที่จำเป็นเพื่อลดสิ่งปนเปื้อน
- ค. ต้องใส่ถุงมือที่ใช้ในทางการแพทย์ทุกครั้งทำการสักหรือเจาะ และอย่างน้อยที่สุดต้องเปลี่ยนทุกครั้งที่เปลี่ยนผู้มารับบริการ
- ง. หากขณะทำการสักหรือเจาะ ถุงมือมีการฉีกขาด หรือเหตุอันใดก็ตามที่จะเสี่ยงต่อการสัมผัสสิ่งปนเปื้อน ให้ปฏิบัติตามข้อ ข และ ค ถุงมือที่ปนเปื้อนต้องกำจัดทิ้งและล้างมืออย่างถี่ถ้วนใหม่อีกครั้ง (ดูข้อ ข) และก่อนจะใส่ถุงมือคู่มือใหม่ ต้องกำจัดวัสดุที่ปนเปื้อนแล้วให้หมดก่อนเริ่มปฏิบัติการใหม่อีกครั้ง
- จ. ของเสียปนเปื้อนทั้งหมดตามที่นิยามในเทศบัญญัตินี้ เมื่อถูกบีบอัดจะมีของเหลวรั่วไหลออกมา หรือมีเลือดที่แห้งกรังต้องใส่ในถุงแดงและปิดป้ายสัญลักษณ์สากลแสดง “Biohazard” และส่งไปกำจัดโดยหน่วยงานอนุญาตจากเทศบาล ของมีคมให้ใส่ในภาชนะที่ทำด้วยวัสดุแข็ง ส่วนของเสียปนเปื้อนอื่นๆที่ไม่มีเลือดปนให้ส่งไปกำจัดด้วยวิธีปกติ การกักเก็บของเสียปนเปื้อนในสถานประกอบการต้องไม่นานเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดโดยเทศบาล หรือไม่เกินกว่า ๓๐ วัน
- ฉ. ผิวหนังส่วนที่จะทำการสักหรือเจาะ ต้องไม่มีผื่นแดง หรือแสดงสภาวะของการติดเชื้อ
- ช. ผิวหนังของบุคคลทำการสักและเจาะ หรือพนักงานอื่นๆในร้าน ต้องไม่มีผื่นแดง หรือแสดงสภาวะของการติดเชื้อ ไม่มีแผลไหม้ หรือพุพอง หรือรอยเปิดของผิวหนัง ไม่มีรอยข้ำ อีกทั้งต้องไม่ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ คลื่นไส้ อาเจียน อุจจาระร่วง หรือตัวเหลือง
- ซ. บุคคลที่ทำการสักหรือเจาะต้องพร้อมที่จะแสดงประวัติการเจ็บป่วยและการได้รับวัคซีนที่เกี่ยวข้องโรคตับอักเสบไวรัส บี

(๒) ข้อกำหนดขั้นต่ำของร้านที่ต้องการให้บริการการเจาะร่างกาย

๑) ข้อกำหนดทั่วไป

- ก. การให้บริการการสัก/การเจาะแก่เยาวชนอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ต้องได้รับการเซ็นยินยอมต่อหน้าจากผู้ปกครองตามกฎหมาย ทั้งสองฝ่ายต้องแสดงหลักฐานต่อกัน และต้องเข้าใจอย่างดีเกี่ยวกับการดูแลหลังการสัก/การเจาะ
- ข. ห้ามให้บริการกับผู้ที่ใช้ยา/สารเสพติด
- ค. อุปกรณ์เครื่องมือใดที่ใช้ซ้ำต้องทำให้ปราศจากเชื้อด้วยหม้อนึ่งฆ่าเชื้อโรค (Autoclave) ซึ่งได้รับการทดสอบประสิทธิภาพทุกเดือนผ่าน “Spore test” และควรเปิดเผยผลการทดสอบต่อสาธารณะ ทั้งนี้ไม่อนุญาตการนึ่งด้วยวิธีอื่น
- ง. ให้ผู้มารับบริการเป็นคนถอดเครื่องประดับของเขาเองพร้อมกับเซ็นชื่อ
- จ. บุคคลผู้ให้บริการต้องผ่านการอบรม การกู้ชีพ (CPR) และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- ฉ. มีความเข้าใจและถือปฏิบัติการป้องกันและควบคุมการปนเปื้อนข้าม พร้อมบันทึกข้อมูล
- ช. เครื่องประดับทั้งหมดควรทำจากทองคำคุณภาพสูง ๑๔ K แสตนเลสเกรดทางการแพทย์ (๓๑๖L series) niobium, titanium, platinum หรือพลาสติกชนิดสอด้ได้ ไม่อนุญาตใช้เครื่องประดับทำด้วยเงิน ทองชุบ หรือทองผสมใส่หลังเจาะทันที ต้องเปิดเผยชื่อผู้ผลิตเครื่องประดับนั้น

๒) มาตรฐานสุขาภิบาลและความปลอดภัย

- ก. ทำความสะอาดพื้นผิวด้านบนของโต๊ะหรือเคาน์เตอร์ที่ใช้ทำงานทุกวัน และเช็ดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหรือแผ่นฆ่าเชื้อสำเร็จรูปก็ได้
- ข. ร้านที่ให้บริการต้องนำแนวปฏิบัติของ OSHA ว่าด้วยเรื่องเชื้อก่อโรคจากเลือดหรือสารคัดหลั่ง (Bloodborne Pathogens Standards) มาถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
- ค. ล้างมือด้วยสบู่ฆ่าเชื้อและน้ำไหลทั้งก่อนและหลังการให้บริการ กระดาษเช็ดมือใช้แล้วทิ้ง และควรใช้แบบที่ม้วนเข้ารอบแกนแบบตัวอักษร “C”
- ง. ถุงมือต้องเป็นชนิดที่ใช้ทางการแพทย์ ใหม่และสะอาด และต้องเปลี่ยนทุกครั้งเมื่อเปลี่ยนผู้มารับบริการ ถุงมือที่ยังไม่ได้ใช้ควรเก็บในที่แห้ง สะอาด และเป็นภาชนะปิด
- จ. เข็มทุกชนิดที่จะใช้ต้องผ่านการทำให้ปราศจากเชื้อและหุ้มห่อในถุงปิดมิดชิด และใช้แล้วทิ้งไม่ใช้ซ้ำกับผู้มารับบริการคนอื่น หลังใช้ทิ้งในภาชนะที่อนุญาตโดย OSHA ส่งไปกำจัดเป็นรายปี หรือเมื่อเต็ม (ประมาณ ๒/๓ ของภาชนะ) พร้อมติดป้าย “ขยะติดเชื้อ” ส่งไปกำจัดโดยหน่วยกำจัดขยะทางการแพทย์ตามระเบียบการจัดการขยะติดเชื้อของรัฐ (๔๑๐ IAC ๑-๓) ทั้งนี้ต้องมีการบันทึกข้อมูล
- ฉ. ห้ามใช้เข็มเจาะซ้ำ
- ช. หลังจากเครื่องมือถูกแช่ในสารทำความสะอาดที่มีเอนไซม์เป็นส่วนประกอบ (เช่น Enzol หรือ เทียบเท่า) เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ นาที จากนั้นแช่ในเครื่องทำความสะอาดคลื่นความถี่สูง เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ นาที และเป่าแห้งก่อนส่งไปนึ่งด้วยหม้อนึ่งฆ่าเชื้อ

- ข. อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ซ้ำ หรือที่ทำด้วยสแตนเลสฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งฆ่าเชื้อ ห่อหุ้มมิดชิดติดป้ายแสดงวันเดือนปี ที่มองเห็นชัดเจน หลัง Autoclave มีอายุ ๓๐ วัน
- ฌ. ภาชนะที่ใส่อุปกรณ์ใช้แล้วระหว่างการให้บริการ หลังเอาอุปกรณ์ออก ต้องทำความสะอาดทุกวัน โดยแช่ด้วยน้ำยาทำความสะอาด ตามด้วยเครื่องทำความสะอาดคลื่นความถี่สูง และเป่าแห้งก่อนส่งเข้า autoclave
- ญ. ก่อนเริ่มทำงานควรทำความสะอาดพื้นผิวด้านบนของโต๊ะหรือเคาน์เตอร์ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อที่ใช้ในโรงพยาบาล ขวดสเปย์ หรือแกนสำหรับใส่ม้วนกระดาษเช็ดมือต้องทำความสะอาดอย่างทั่วถึง
- ฎ. ของใช้ทุกชนิดที่สัมผัสผิวบริเวณที่เจาะ (เช่น ครีมป้าย แอลกอฮอล์ ยาฆ่าเชื้อ) ต้องจัดแยกเป็นห่อ/ซองแบบใช้แล้วทิ้ง
- ฏ. ของใช้ทุกชนิดที่ยังไม่ใช้ให้เก็บในบริเวณที่สะอาด หรือในภาชนะปิดมิดชิด
- ฐ. พื้นและผนังห้องทำด้วยวัสดุผิวเรียบ ทำความสะอาดง่ายมีขนาดไม่น้อยกว่า ๔๕ ตารางฟุต ต้องรักษาความสะอาดตามมาตรฐานสุขาภิบาลตลอดเวลา
- ฑ. การเจาะที่ริมฝีปากผู้มารับบริการต้องอมน้ำยาบ้วนปาก เช่น Listerine อย่างน้อย ๑ นาที
- ฒ. ก่อนการเจาะทุกส่วนของร่างกายต้องมีการทำความสะอาดบริเวณที่จะเจาะด้วยสารฆ่าเชื้อที่มีไอโอดีนเป็นส่วนประกอบ เช่น เบต้าดีน อย่างน้อย ๑ นาที หากผู้มารับบริการที่แพ้ไอโอดีน ให้เปลี่ยนใช้สารตัวอื่นที่เทียบเท่าในการฆ่าเชื้อ
- ณ. จุกหรือหัวพลาสติกให้ใช้แล้วทิ้ง ส่วนที่ยังไม่ใช้ให้เก็บในภาชนะสะอาดและปิดมิดชิด
- ด. เครื่องมือส่วนเจาะนำสำหรับการใส่เครื่องประดับต้องปราศจากเชื้อและใช้ครั้งเดียวทิ้ง เครื่องประดับที่จะใส่ควรแช่น้ำยาฆ่าเชื้อคุณภาพระดับใช้ในโรงพยาบาลอย่างน้อย ๑๐ นาที เป่าแห้งก่อนใส่เข้าบริเวณที่เจาะ หากเป็นเครื่องประดับที่เคยใช้กับคนอื่นต้องผ่านการฆ่าเชื้ออย่างดี (autoclave) ก่อนนำไปใช้ต่อ
- ต. ต้องมีสถานที่แยกเป็นสัดส่วนสำหรับการทำความสะอาดและฆ่าเชื้ออุปกรณ์เครื่องมือ
- ถ. ต้องมีอ่างล้างมือที่มีก๊อกน้ำร้อนน้ำเย็นติดตั้งพร้อม และแยกจากข้อ ต ทั้งนี้ให้ใช้ระบบเปิดด้วยแสงอินฟราเรด หรือมีที่เหยียบ ห้ามเตรียมอาหารและน้ำในอ่างล้างนี้
- ท. ควรต้องมีกระดาษคลุมโต๊ะ หรือเก้าอี้แบบใช้แล้วทิ้งสำหรับผู้มารับบริการแต่ละราย
- ธ. ควรเตรียมฉากกั้นเพื่อความเป็นส่วนตัวหากผู้มารับบริการร้องขอ
- น. ต้องมีระบบระบายอากาศที่ดี แนะนำให้ใช้แบบ “scrubbers” (HEPA filters)
- บ. ต้องมีห้องสุขาที่สะอาดและพร้อมใช้
- ป. ต้องมีเอกสารการปฏิบัติตัวหลังการเจาะร่างกายให้กับผู้มารับบริการทุกราย
- ผ. บุคคลที่ทำหน้าที่เจาะต้องรักษาความสะอาดและสุขลักษณะส่วนบุคคล รวมทั้งเสื้อผ้า รวมทั้งต้องมีสุขภาพแข็งแรง ณ เวลาให้บริการ

(๓) การขอยกเว้น

- ๑) แพทย์ที่มีใบประกอบโรคศิลปะ และใช้การสักหรือการเจาะร่างกายในการรักษาผู้ป่วย
- ๒) การเจาะหู

(๔) การขึ้นทะเบียนและการขออนุญาต

จากการทบทวนพบว่ารัฐต่างๆของประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีเทศบัญญัติชัดเจนที่ระบุการขึ้นทะเบียนทั้งระดับสถานประกอบการ และระดับบุคคล อย่างไรก็ตามการขึ้นทะเบียนระดับบุคคลจะพิจารณาเรื่องการอบรมที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของการให้บริการมากกว่าความเป็นวิชาชีพ เกณฑ์สำหรับการขออนุญาตมีดังต่อไปนี้

๑) การขออนุญาตเปิดร้านให้บริการ

- จะเปิดร้านให้บริการได้ต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอนุญาตก่อน
- บุคคลที่จะเปิดร้านได้ต้องได้รับอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมรายปีกับหน่วยงานอนุญาต
- บุคคลที่จะเปิดร้านได้ต้องชำระค่าธรรมเนียมต่อหนึ่งใบอนุญาตของชนิดที่ให้บริการ
- ใบอนุญาตที่ได้ไม่สามารถถ่ายโอนไปสถานที่หรือบุคคลอื่นได้
- ให้ติดใบอนุญาตในสถานที่ที่ผู้มารับบริการเห็นได้ชัดเจน

๒) ใบอนุญาตสำหรับบุคคล

- บุคคลที่จะทำการสักหรือเจาะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งได้ต้องได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานอนุญาตก่อน
- การยื่นใบขออนุญาต ต้องให้ข้อมูล ชื่อ วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ปัจจุบัน ที่อยู่สำหรับติดต่อ โทรศัพท์ ตำแหน่งงาน (ทำหน้าที่สักหรือ หรือฝึกอบรม และ/หรือประสบการณ์ เอกสารแสดงการเข้าอบรมเกี่ยวกับเชื้อโรคที่ติดต่อผ่านเลือด หรือเทียบเท่าจากหน่วยงานอนุญาตตามเทศบัญญัตินี้
- ยื่นเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการอบรม การฝึก การสอบหรืออื่นๆ เพื่อให้รู้ว่ามี ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อ การจัดการของเสีย วิธีการล้างที่ถูกต้อง วิธีการฆ่าเชื้อ/ทำให้ปราศจากเชื้อสำหรับอุปกรณ์เครื่องมือ สุขาภิบาลและความปลอดภัยของสถานที่

๓) ใบอนุญาตสำหรับการให้บริการชั่วคราว

- การขออนุญาตดำเนินกิจการชั่วคราวสำหรับเจ้าของกิจการ หรือสำหรับบุคคล ต้องปฏิบัติดังนี้
 - ผู้ขออนุญาตต้องผ่านเกณฑ์ในข้อ ๒ ที่เกี่ยวกับผู้ดำเนินการ
 - ผู้ขออนุญาตต้องมีสถานที่ติดต่อที่แน่นอนและเข้าข่าย
 - สถานที่ชั่วคราวต้องเป็นไปตามกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับสถานประกอบการสำหรับการสักและการเจาะ
- ผู้ขออนุญาตต้องแสดงเอกสารว่าผ่านการอบรมเกี่ยวกับเชื้อโรคผ่านทางเลือดหรือเทียบเท่า
- ใบอนุญาตชั่วคราวมีอายุ ๑๔ วัน หรือตามระยะเวลาของงานเทศกาลที่ขออนุญาตซึ่งต้องน้อยกว่า ๑๔ วัน

- ต้องจ่ายค่าธรรมเนียม
- แสดงใบอนุญาตในที่ที่ผู้มารับบริการเห็นได้ชัด

๒.๘.๒ ประเทศสหราชอาณาจักร

นโยบายและการกำกับดูแลคล้ายกับสหรัฐอเมริกา กล่าวคือหน่วยงานส่วนกลางเป็นฝ่ายออกเกณฑ์กว้างๆ โดยให้หน่วยงานท้องถิ่นเป็นฝ่ายออกข้อบังคับหรือเทศบัญญัติ อย่างไรก็ตามเกณฑ์ที่กำหนดมีความเข้มงวดและรายละเอียดน้อยกว่าเกณฑ์จากทางฝั่งสหรัฐอเมริกา กล่าวคือเป็นการออกขออนุญาตมากกว่าการออกเป็นกฎระเบียบหรือกฎหมาย อย่างไรก็ตามในบางประเด็น เช่น การดูแลเครื่องมือ การเตรียมผิวหนัง การจัดการของเสีย ให้อ้างอิงกฎหมายสาธารณสุขหรือมาตรฐานสุขภาพ ในรายงานนี้พิจารณาการกำกับดูแลของหน่วยงานสาธารณสุขของสก๊อตแลนด์และเกรทเทอร์ลอนดอน รายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) สก๊อตแลนด์^{๒๖,๒๗}

สก๊อตแลนด์กำกับดูแลการสักและการเจาะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งตามกฎหมาย “The Civic Government (Scotland) Act ๑๙๘๒ : Licensing of Skin Piercing and Tattooing (Order ๒๐๐๖)” ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมาย Public Health รายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) การออกใบอนุญาต

- ก. การออกใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการการสักและการเจาะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่ง
- ข. ออกใบอนุญาตเฉพาะที่มีสถานที่ให้บริการเท่านั้น และสถานที่นั้นต้องมีลักษณะตามข้อกำหนดในข้อ ๒) ข้อกำหนดสถานะของสถานที่ที่ให้บริการ

๒) ข้อกำหนดสถานะของสถานที่ที่ให้บริการ

- ก. พื้นที่ต้องแบ่งสัดส่วนระหว่างห้องนั่งรอและห้องดำเนินการ
- ข. ในห้องนั่งรอต้องมีประกาศให้ทราบว่า
 - จะไม่ดำเนินการให้บุคคลที่เมาสุราหรือใช้สารเสพติด
 - ไม่เจาะให้ในเด็กที่อายุต่ำกว่า ๑๖ เว้นเสียแต่ว่าผู้ปกครองตามกฎหมายเซ็นยินยอมต่อหน้า
 - ไม่ดำเนินการสักให้ในเด็กที่อายุต่ำกว่า ๑๘ เว้นเสียแต่ว่าผู้ปกครองตามกฎหมายเซ็นยินยอมต่อหน้า

๓) มีเอกสารให้ข้อมูลกับผู้มารับบริการเกี่ยวกับ

- ขั้นตอนการสักหรือการเจาะ
- ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้
- การดูแลหลังการสักหรือเจาะ

๔) มาตรฐานสุขภาพและความปลอดภัย

- ก. ห้องที่ใช้สำหรับการสักหรือการเจาะ ต้องมีส่วนประกอบดังนี้
 - อ่างล้างที่มีก๊อกน้ำร้อนน้ำเย็นและไม่ใช่มือเปิด

- กระดาษเช็ดมือพร้อมที่ใส่
 - เครื่องจ่ายสบู่พร้อมสบู่เหลว
 - โต๊ะที่สามารถทำความสะอาดได้พร้อมเก้าอี้และกระดาษคลุมแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง
 - ถังขยะที่ใช้ขาเหยียบเปิด
 - ภาชนะสำหรับใส่ของมีคม
 - ชุดปฐมพยาบาล
- ข. ในสถานบริการต้องมีอุปกรณ์ดังต่อไปนี้
- เครื่องล้างความถี่สูง
 - หมอนอิงฆ่าเชื้อ
 - หม้อสำหรับแช่เครื่องมือ
- ค. ต้องมีระบบระบายอากาศและแสงสว่างเพียงพอ
- ง. ลักษณะทั่วไปของสถานที่และองค์ประกอบอื่น ๆ ต้องอยู่ในสภาพดีไม่ชำรุด รวมทั้งต้องสะอาด
- จ. เข็มที่ใช้สำหรับสักและเจาะให้ใช้เพียงครั้งเดียว
- ฉ. สีและหมึกที่ใช้สำหรับการสักต้องปราศจากเชื้อและบรรจุแยกเป็นอย่างดี
- ช. บุคคลที่ทำการสักหรือเจาะต้องใส่ถุงมือที่ทำด้วยไนล่อนหรือลาเท็กซ์ และต้องเปลี่ยนทุกครั้งเมื่อเปลี่ยนผู้มารับบริการ
- ซ. อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ซ้ำต้องทำความสะอาดอย่างถี่ถ้วนด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ
- ฌ. ของใช้ที่ใช้แล้วทิ้งต้องกำจัดทิ้งทันทีหลังใช้ โดยใส่ในภาชนะที่เหมาะสม
- ญ. สำหรับการเจาะหูส่วนที่ใช้ยังหูต้องปราศจากเชื้อ ถ้าเป็นการเจาะที่ริมฝีปากส่วนที่ใช้หนีบต้องปราศจากเชื้อ

(๒) เกรทเทอร์ลอนดอน

เกรทเทอร์ลอนดอนถือปฏิบัติการกำกับดูแลการสักและการเจาะตาม *Regulation of tattooing and body piercing businesses (House of Commons)* โดยได้กระจายอำนาจไปยังการปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย *Local Government (Miscellaneous Provisions) Act ๑๙๘๒* และแก้ไขตาม *the Local Government Act ๒๐๐๓* ทั้งนี้กิจการประเภทสักและเจาะร่างกายจะดำเนินการโดยไม่ได้รับอนุญาตมิได้ หากฝ่าฝืนถือว่าผิดกฎหมาย รายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) ข้อกำหนดทั่วไป

- ก. การฝึกอบรมของบุคคลที่ทำการสักและการเจาะ
- ข. การปกป้องผู้มารับบริการตามกฎหมาย *Consumer law* โดยผู้มารับบริการต้องได้รับบริการที่ดี และด้วยความชำนาญ
- ค. การล้างมือ (เป็นข้อบังคับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ) สิ่งที่กำหนดได้แก่
 - อ่างล้างมือ (จำนวนเพียงพอและสะดวกในการใช้)

- ช้อนแนะนำวิธีการล้างมือที่ถูกต้อง (ทำเป็นโปสเตอร์)
- อ่างต้องมีก๊อกสำหรับทั้งน้ำร้อนและน้ำเย็น
- สบู่เหลว (single use) เพื่อป้องกันการปนเปื้อน
- กระดาษเช็ดมือ (วางข้างสบู่)
- ถังขยะแบบใช้เท้าเหยียบที่เปิด (A foot-operated pedal bin) วางข้างอ่าง
- ที่เปิด-ปิดก๊อกน้ำควรเป็นแบบคันโยกที่สามารถใช้ศอกเปิดปิดได้

ง. เวลาที่ต้องล้างมือ

- ก่อนและหลังให้บริการ
- หลังการสัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่ง
- ล้างทันทีที่ถอดถุงมือ
- หลังการใช้กระดาษเช็ดหน้าหรือผ้าเช็ดหน้า
- หลังสูบบุหรี่/หลังเข้าห้องน้ำ
- ก่อนและหลังกินข้าว

จ. ขั้นตอนการล้างมือ

- ขึ้นเตรียมการ
- ขั้นตอนการล้าง (washing rinsing)
- ขั้นตอนการทำให้แห้ง (กระดาษ/เครื่องเป่า)

ฉ. การถนอมมือ

- การใช้ครีม
- การดูแลมือเมื่อเป็นแผล

ช. มีแบบ checklist สำหรับการประเมินความเสี่ยง (แบบง่าย)

ซ. ชนิดของอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (ถุงมือ เสื้อกันเปื้อน หน้ากาก แวนตา)

ญ. ของมีคม/เข็ม

- ต้องทำให้ปราศจากเชื้อ
- จะต้องดูแลและกำจัดของมีคมอย่างถูกต้อง
- เข็มควรใส่ในช่องแยกหรือภาชนะที่ปราศจากเชื้อ

ฎ. การดูแลกรณีเมื่อมีการปนเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่ง

ฏ. การฉีดวัคซีน (อาชีวอนามัย)

ฐ. การจัดการของเสีย (ขยะ)

- ของมีคม
- ขยะทั่วไป
- กระจกสี แก้วแตก แบตเตอรี่ (ของเสียอันตราย)

ท. การทำความสะอาด/การฆ่าเชื้อ

๒) มาตรฐานสุขาภิบาลและความปลอดภัย

- ก. เครื่องมือและเข็มที่ใช้ต้องเป็นแบบใช้ครั้งเดียว หรือหากใช้ซ้ำต้องผ่านการทำให้ปราศจากเชื้อ
- ข. สถานที่ให้บริการต้องสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย บริเวณเคาน์เตอร์และเก้าอี้หลังการให้บริการแต่ละครั้ง ต้องเช็ดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ
- ค. ห้ามรับประทานอาหารและน้ำในบริเวณที่ให้บริการ
- ง. สีและเม็ดสีที่ใช้ต้องปราศจากเชื้อและอยู่ในสถานะเนื้อเยื่อ
- จ. เครื่องประดับต้องปราศจากเชื้อ

๒.๘.๓ ประเทศนิวซีแลนด์^{๑๒๘,๑๒๙}

ประเทศนิวซีแลนด์ มีข้อแตกต่างจากประเทศที่กล่าวมาข้างต้นเรื่องประเพณีการสักของชนพื้นเมือง ดังนั้นจึงไม่ได้ออกเป็นกฎหมาย แต่มุ่งเน้นในเรื่องการออกข้อแนะนำมากกว่า ดังเช่น *Customary Tattooing Guidelines for Operators* โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) ข้อแนะนำทั่วไป

- ๑) สถานที่ให้บริการต้องสะอาดและถูกสุขลักษณะ
- ๒) เครื่องมือที่ใช้ผ่านผิวหนังทุกชนิดต้องปราศจากเชื้อ
- ๓) เครื่องมือที่ปนเปื้อนเลือดให้กำจัดทิ้งแบบขยะติดเชื้อทันที หรือหากจำเป็นต้องใช้ซ้ำให้ทำความสะอาดและทำให้ปราศจากเชื้อ
- ๔) บุคคลทำหน้าที่สักต้องรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลรวมทั้งเสื้อผ้าที่สวมใส่ต้องสะอาด หากมีแผลหรือรอยขีดต้องปิดคลุมแผล อีกทั้งห้ามสูบบุหรี่
- ๕) ไม่อนุญาตให้นำสัตว์เลี้ยงเข้ามาในสถานประกอบการ
- ๖) ผู้ปฏิบัติงานทุกคนต้องได้รับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาด โรคติดเชื้อ และการปฐมพยาบาล
- ๗) ผู้ปฏิบัติงานทุกคนต้องได้รับฉีดยาป้องกันโรคติดต่อ

(๒) มาตรฐานสุขาภิบาลและความปลอดภัย

๑) การเตรียมผู้มารับบริการก่อนการสัก

- ให้ผู้มารับบริการเซ็นใบบินยอม
- สำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัว ให้ปรึกษาแพทย์ก่อนมารับบริการ

๒) การเตรียมสถานที่

- ทำความสะอาดอย่างถี่ถ้วน
- เลือกใช้วัสดุที่ใช้และดูแลง่าย เช่น ครีมเช็ดรอยหมึกหรือเลือด ภาชนะสำหรับใส่ของใช้แล้วทิ้ง

๓) การเตรียมหมึก

- ใช้หมึกที่เตรียมใหม่ๆ อาจจะเตรียมที่หน้างาน หรือเตรียมสำเร็จก่อนใช้
- ใช้ภาชนะใส่หมึกแบบที่ใช้แล้วทิ้ง
- หมึกที่เหลือให้ทิ้งทันที ห้ามใช้ซ้ำ

๔) การเตรียมบุคคลที่ทำหน้าที่สัก/เจาะ

- ถอดเครื่องประดับออกหมด
- ล้างมือด้วยสบู่และน้ำไหลจนถึงข้อศอกเป็นเวลาอย่างน้อย ๓๐ วินาที และเป่ามือให้แห้ง
- ใส่แว่นครอบตาและถุงมือ

๕) การเตรียมบริเวณผิวหนัง

- ทำความสะอาดผิวหนังและต้องไม่มีแผล
- ถ้าจำเป็นต้องโกนขนให้ใช้ใบมีดใหม่และใช้แล้วทิ้งลงในภาชนะสำหรับของมีคม
- การใช้น้ำยาทำความสะอาด ถ้าเป็นรอบดวงตาให้ใช้ povidone-iodine บริเวณอื่นให้ทำความสะอาดด้วย
 - ๗๐ percent ethyl alcohol
 - ๘๐ percent ethyl alcohol
 - ๖๐ percent isopropyl alcohol

๖) การทำความสะอาดอุปกรณ์และเครื่องมือ

- เลือกใช้แบบครั้งเดียวแล้วทิ้ง
- ใส่ถุงมือแบบหนาเมื่อต้องทำความสะอาดเครื่องมือ
- ล้างทำความสะอาดด้วยสารทำความสะอาด จากนั้นล้างด้วยเครื่องล้างความถี่สูง
- เช็ดแห้งๆ ต้องทำให้ปราศจากเชื้อก่อนใช้

๒.๘.๔ ประเทศออสเตรเลีย^{๓๐,๓๑)}

ประเทศออสเตรเลียมีการจัดการเรื่องนี้ในแบบเดียวกับประเทศนิวซีแลนด์ เนื่องจากเดิมการสักเป็นประเพณีของชนพื้นเมือง ดังนั้นไม่ได้เคร่งครัดในการกำกับดูแล อย่างไรก็ตามบางรัฐของออสเตรเลียได้ออกกฎหมายเพื่อกำกับดูแลการสักและการเจาะภายใต้กฎหมายสาธารณสุข *Public Health (Body Piercing, Electrolysis and Tattooing) Regulations ๒๐๐๑* ขณะที่บางรัฐออกเป็นข้อแนะนำหรือ fact sheet ในที่นี้กล่าวเฉพาะส่วนที่เป็นกฎหมาย รายละเอียดดังนี้

(๑) การขอใบอนุญาตดำเนินการ

- ๑) บุคคลหรือสถานประกอบการใดจะดำเนินการไม่ได้หากไม่ได้รับอนุญาตภายใต้กฎหมายฉบับนี้
- ๒) การตั้งร้านต้องได้รับอนุญาต
- ๓) หัวหน้าฝ่ายแพทย์เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ

(๒) การรับรองผู้ทำการสัก/การเจาะร่างกาย

- ๑) จะทำการสัก/การเจาะได้ บุคคลนั้นต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติภายใต้กฎหมายฉบับนี้
- ๒) คุณสมบัติของผู้ที่จะขอการรับรองได้มีดังนี้
 - อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี
 - เป็นผู้ที่ผ่านการอบรม มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์การสัก/การเจาะร่างกาย
 - เคยผ่านการทดสอบความรู้เรื่องหลักเทคนิคปลอดภัย
 - เป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะดีและเหมาะสม

(๓) การบันทึกข้อมูล

- ๑) ผู้มารับบริการต้องได้รับการอธิบายความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้จากการสักและการเจาะ พร้อมเซ็นติบอยินยอมก่อนการให้บริการ
- ๒) ผู้มารับบริการที่อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ผู้ปกครองตามกฎหมายต้องอนุญาตและอยู่ด้วยขณะดำเนินการ
- ๓) รายละเอียดข้อมูลที่ต้องจัดเก็บ ประกอบด้วย
 - ชื่อ ที่อายุ เบอร์โทรศัพท์ และอายุ
 - รูปถ่ายที่แสดงถึงอายุของผู้มารับบริการ
 - รายละเอียดของวิธีการสัก/การเจาะ ตำแหน่ง และวันเดือนปีที่ดำเนินการ
 - สำเนาใบยินยอม
 - ข้อมูลต้องเก็บไว้อย่างน้อย ๒ ปี

(๔) มาตรการสุขาภิบาลและความปลอดภัย

๑) ข้อกำหนดเกี่ยวกับสถานที่

- ห้ามรับประทานอาหารและเครื่องดื่มในบริเวณที่ทำการสัก/เจาะ
- พื้น ผนังและเพดานต้องทำความสะอาดอย่างดีและตลอดเวลา
- แสงสว่างและระบบระบายอากาศต้องเพียงพอและเหมาะสม
- ต้องมีห้องสุขาที่มีอุปกรณ์จำเป็นครบพร้อมใช้สำหรับผู้มารับบริการ
- ต้องมีอ่างล้างมือที่มีก๊อกน้ำร้อนน้ำเย็น และท่อน้ำทิ้ง อย่างน้อย ๑ อ่าง พร้อมใช้เสมอ

- ส่วนที่ทำการสัก/การเจาะต้องแยกเป็นสัดส่วน จัดเป็นระเบียบเรียบร้อยและสะอาดตลอดเวลา
- พื้นผิวของโต๊ะและเคาน์เตอร์สำหรับทำงานต้องเรียบเสมอ กันน้ำและทำความสะอาดง่าย
- อุปกรณ์ เช่น คลิป หรือของใช้ต่างๆ ต้องปกคลุมด้วยพลาสติกเพื่อป้องกันการปนเปื้อน
- หลังการทำงานในแต่ละวันต้องทำการขัดถูและฆ่าเชื้อสถานที่ทำงาน
- ให้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อพื้น ผนัง เคาน์เตอร์ ชั้นวาง เฟอร์นิเจอร์และของใช้ต่างๆ บริเวณที่ทำการสัก/การเจาะก่อนทุกครั้งที่จะให้บริการผู้มารับบริการคนต่อไป
- ของมีคมทั้งหมดให้ใส่ในภาชนะพลาสติกที่ผ่านการรับรองแล้ว
- ขยะทั้งหมดต้องใส่ในถุงพลาสติกและส่งไปกำจัดทุกวัน หรือบ่อขยะที่สุดที่จะทำได้
- เอกสารแสดงข้อมูลความเสี่ยงของการสัก/การเจาะร่างกายต้องปิดประกาศในที่ที่ผู้มารับบริการเห็นได้ชัด

๒) ข้อกำหนดเกี่ยวกับอุปกรณ์

- เข็ม (ที่ปราศจากเชื้อ) ใช้เพียงครั้งเดียว
- กระจกเช็ดทำความสะอาดโต๊ะและเก้าอี้บริเวณที่ทำการสัก/การเจาะ ต้องใหม่และสะอาดเสมอ
- เครื่องประดับที่เจาะใส่ส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายต้องปราศจากเชื้อ และสำหรับที่เจาะห้ามใช้กับส่วนอื่นของร่างกาย
- มีดโกน แผ่นลอกกลาย และขวดหมึก สีต่างๆ ให้ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง
- อุปกรณ์ต่างๆ ให้ทำความสะอาดด้วยเครื่องล้างความถี่สูงก่อนที่จะทำให้ปราศจากเชื้อ
- ระบบการทำให้ปราศจากเชื้อต้องได้รับการตรวจอนุญาตจากหัวหน้าฝ่ายแพทย์
- การใช้ระบบการทำให้ปราศจากเชื้อต้องปฏิบัติตามวิธีการใช้ที่กำหนดโดยบริษัทผู้ผลิต และควรทดสอบระบบด้วย “Spore test” เดือนละครั้ง
- อุปกรณ์ที่ไม่สามารถทำให้ปราศจากเชื้อด้วยเครื่อง ให้ทำการฆ่าเชื้อด้วยสารเคมีที่สามารถทำลายเชื้อที่อนุญาตโดยหัวหน้าฝ่ายแพทย์ หรือสารที่เทียบเท่า

๓) อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล

- ให้สวมใส่ ถุงมือ แวนครอบตา หน้ากากและผ้ากันเปื้อนที่ทำด้วยวัสดุที่สามารถป้องกันเปื้อนเลือดหรือวัสดุติดเชื้ออื่นๆ
- หากมีการเปื้อนเลือดให้รีบถอดอุปกรณ์ป้องกันนั้นทันที
- ใช้ถุงมือทุกครั้ง ห้ามใช้มือถือ หรือใส่เครื่องประดับ หรือเสยผมขณะที่ใส่ถุงมือ หากมีการฉีกขาดให้เปลี่ยนทันที ห้ามนำไปล้างแล้วเอากลับมาใช้ใหม่ ถอดถุงมือโดยม้วนเอาด้านในออกมา
- หลังถอดถุงมือให้ล้างมือทันที

๔) สุขลักษณะส่วนบุคคล

- ควรสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาด สีส่อนและซักล้างง่าย
- ซัดล้างมือด้วยสบู่ฆ่าเชื้อเป็นเวลา ๒ นาที ก่อนให้บริการ
- ใช้กระดาษใช้ครั้งเดียวเช็ดมือให้แห้ง
- หากมีบาดแผลให้ปิดด้วยพลาสติกหรือชุดทำแผล
- หากเจ็บป่วย/ไม่สบายด้วยโรคที่ติดต่อได้ ให้งดให้บริการ
- ต้องได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี

๕) การเตรียมก่อนการสัก/การเจาะ

- ทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อบริเวณที่จะสัก/เจาะ
- ไม่ให้บริการกับผู้ที่ใช้ยา หรือมีเมาส์รา
- ให้เอกสารแนะนำหลังการรับบริการ ที่ผ่านการอนุมัติโดยหัวหน้าฝ่ายทางการแพทย์
- หากขณะทำการสัก/เจาะ แล้วมีการเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งให้ทำความสะอาดด้วยน้ำหรือน้ำเกลือมากเท่าที่จะทำได้
- รายงานหัวหน้าตู้แลทันที และรายงานแพทย์ภายใน ๒ ชั่วโมง

๒.๘.๕ ประเทศแคนาดา ^{๓๒,๓๓}

ประเทศแคนาดาให้อำนาจหน้าที่กับหน่วยงานท้องถิ่นในการกำกับดูแลการสักและการเจาะ จากการศึกษากฎหมายของแคนาดาพบว่า แต่ละรัฐจะมีกฎหมายท้องถิ่นในการกำกับดูแล ในที่นี้จะกล่าวถึงมาตรฐานและข้อแนะนำสำหรับการสัก ส่วนการเจาะร่างกายจะถูกระบุไว้ในกฎหมายสำหรับผู้ที่ต้องประจักษ์การให้บริการส่วนบุคคล (Personal service establishment: PSE) รายละเอียดของข้อกำหนดการสักและการเจาะร่างกายตาม *Health Standards and Guidelines for Tattooing* และ *Guidelines for Ear and Body Piercing* มีดังนี้

(๑) ข้อกำหนดทั่วไปสำหรับการดำเนินงาน

- ๑) การเซ็นยินยอมของผู้มารับบริการ โดยเฉพาะผู้ที่อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี
- ๒) ไม่ให้บริการกับลูกค้าที่ใช้ยาหรือเมาส์รา
- ๓) เน้นย้ำกับผู้มารับบริการว่าการสักจะติดถาวรบนร่างกาย

(๒) การดูแลเครื่องมือสำหรับการสัก

- ๑) เข็มต้องเก็บในชั้นเก็บเข็มซึ่งต้องไม่มีตะกั่วเป็นส่วนประกอบ หากมีสิ่งสกปรกติดที่เครื่องมือให้แช่ในน้ำที่ใส่ผงฟู
- ๒) เข็มให้ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง
- ๓) ห้ามทดสอบเข็มก่อนใช้บนผิวหนังของผู้มารับบริการ
- ๔) เครื่องมือทุกชิ้นต้องอยู่ในสภาพปราศจากเชื้อและห่อหุ้มสนิทก่อนใช้
- ๕) เครื่องสักและอุปกรณ์ที่ต้องสัมผัสผิวหนังผู้มารับบริการต้องปราศจากเชื้อก่อนใช้

- ๖) อุปกรณ์อื่นๆที่ใช้กับเครื่องสัก รวมทั้งคลิป คอร์ดและสเปรย์ต้องใส่ในถุงพลาสติกที่สะอาด และปิดมิดชิด

(๓) การเตรียมผิวหนัง

- ๑) ต้องตรวจประเมินสภาพผิวหนังว่ามีแผล หรือภาวะติดเชื้อหรือไม่
- ๒) ต้องใช้มีดโกนที่ใช้ครั้งเดียวในการโกนขนบริเวณที่จะสัก
- ๓) ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อบริเวณผิวด้วย ๗๐% แอลกอฮอล์หรือเทียบเท่า
- ๔) ก่อนทำการใช้เครื่องมือลอกลายให้ทำความสะอาดและเพิ่มความชุ่มชื้นด้วยโลชั่น ห้ามใช้สารระงับกลิ่นกายแบบแท่ง
- ๕) หากต้องใช้สารหล่อลื่น เช่น ปีโตรเลียมเจล ให้แยกเป็นสัดส่วนสำหรับใช้คนเดียวเท่านั้น และข้อสำหรับป้ายเจลและทาบริเวณผิวหนังต้องใช้เป็นรายบุคคล

(๔) สี

- ๑) สีต้องเตรียมเมื่อใช้เท่านั้น และก่อนใช้สีและหมึกหรืออื่นๆต้องเก็บแยกเป็นสัดส่วน อีกทั้งต้องปฏิบัติตามผู้ผลิตทุกประการ โดยเฉพาะผงสีต้องเตรียมตามขั้นตอนที่ผู้ผลิตระบุไว้เท่านั้น
- ๒) ต้องทำความสะอาดและใช้วัสดุดูดซับสีที่เหลือหลังจากสักเสร็จ

(๕) การดูแลหลังการสัก

- ๑) ทำความสะอาดบริเวณสักด้วยเทคนิคปราศจากเชื้อ และปิดด้วยชุดทำแผล (ถ้าจำเป็น)
- ๒) ต้องให้คำแนะนำการดูแลหลังการสักกับผู้มารับบริการทั้งด้วยวาจาและเอกสารแนะนำ

(๖) การจัดการของเสีย

ของมีคมทุกชนิดให้ใส่ในภาชนะปิดสนิท และส่งกำจัดโดยหน่วยงานอนุญาต

(๗) การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน

- ๑) ข้างสักต้องล้างมือด้วยสบู่ฆ่าเชื้อและน้ำไหลผ่านมือก่อนและหลังการสัก
- ๒) ต้องใส่ถุงมือแบบใช้ครั้งเดียว
- ๓) หากข้างสักมีแผลหรือผื่นแพ้ในบริเวณที่ไม่สามารถปิดได้ ให้ระมัดระวังการสัมผัสกับผิวหนังของผู้มารับบริการ
- ๔) ควรได้รับวัคซีนไวรัสตับอักเสบบี
- ๕) ควรหลีกเลี่ยงการถือเข็มมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อลดอุบัติเหตุและบาดเจ็บจากเข็ม
- ๖) ควรใช้ผ้ากันเปื้อนระหว่างการให้บริการ

(๘) การบันทึกข้อมูล

เจ้าของกิจการต้องเก็บรายละเอียดเกี่ยวกับผู้มารับบริการ อาทิ ชื่อ ที่อยู่ อายุ บริเวณที่สัก เป็นต้น และต้องเก็บรักษาข้อมูลไว้ที่ร้านอย่างน้อย ๒ ปี

(๙) การลบรอยสัก

ต้องดำเนินการโดยแพทย์เท่านั้น

(๑๐) การทำความสะอาด การฆ่าเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ

๑) การทำความสะอาด

- หลังการสักเสร็จอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ เช่น เข็ม แท่นใส่เข็ม ต้องใส่ในภาชนะก่อนนำไปทำความสะอาด
- ทำความสะอาดด้วยน้ำอุ่นเพื่อขจัดอินทรีย์สาร และล้างต่อด้วยเครื่องล้างความถี่สูง
- เครื่องล้างความถี่สูงต้องตรวจสอบและทำความสะอาดทุกวัน

๒) การฆ่าเชื้อ

- เครื่องลอกลายพลาสติกให้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อด้วย ๗๐% แอลกอฮอล์ก่อนและหลังใช้
- ภาชนะใส่ของใช้ทั้งหมดให้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อทุกวัน
- มอเตอร์ คลิปและคอร์ดที่ทำให้ปราศจากเชื้อด้วยความร้อนไม่ได้ให้ใช้น้ำยาที่มีประสิทธิภาพปานกลางทำลายเชื้อ
- พื้นผิวสัมผัส เช่น โต๊ะ เคาน์เตอร์ ให้เช็ดทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อแบบไม่เข้มข้น (เช่น ฟีนอล และ ๓% ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์)

๓) การทำให้ปราศจากเชื้อ

- อุปกรณ์และเครื่องมือที่สามารถใช้ความร้อนทำลายเชื้อได้ ให้ผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อทั้งหมด
- หลังทำให้ปราศจากเชื้อให้ห่อหุ้มมิดชิด และเก็บรักษาอย่างดี แยกเป็นสัดส่วน

๒.๘.๖ ประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮองกงและเวียดนาม

การกำกับดูแลในประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ และเวียดนาม ไม่พบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง ในส่วนของประเทศญี่ปุ่น พบว่า มีกฎหมายประกอบอาชีพเวชกรรม (Medical Practitioners) ซึ่งเมื่อประมาณเดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ มีการตีความโดยตำรวจและศาล จังหวัดโอซาก้า ว่า การสักเป็นการประกอบอาชีพเวชกรรม

ในส่วนของฮ่องกงนั้น มีกฎหมาย chapter ๓๒๓ Tattooing of Young Persons Ordinance ที่เขียนไว้ว่า ห้ามทำการสักให้เด็กต่ำกว่าอายุ ๑๘ ปี สำหรับส่วนของการกำกับสถานประกอบการนั้น มีอยู่ในลักษณะของคำแนะนำ Recommended Guidelines on Infection Control For Skin Penetration Practice ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับ

- การรักษาความสะอาดส่วนบุคคลทั้งของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ
- การรักษาความสะอาดของสถานที่และสภาพแวดล้อม
- การดูแลเครื่องมือ
- การจัดการการปนเปื้อน
- การให้ข้อมูลผู้มารับบริการ และการบันทึกข้อมูล

๒.๙ ผลสรุปภาพรวมของการกำกับดูแลการสักและการเจาะร่างกาย

จากการรวบรวมทั้งกฎหมายและข้อแนะนำสำหรับการกำกับดูแลการสักและการเจาะร่างกาย ส่วนใดส่วนหนึ่งของทั้ง ๙ ประเทศ พบว่าทั้ง ๖ ประเทศมีความคล้ายคลึงและไปทางเดียวกัน อาจจะแตกต่างกันในรายละเอียดและข้อบังคับบ้างแต่ไม่ใช่สาระสำคัญ ส่วนอีก ๓ ประเทศในเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์และเวียดนามไม่มีกฎหมายหรือข้อแนะนำที่ชัดเจน ผลการเปรียบเทียบสรุปในตาราง ที่ ๒.๒

๒.๑๐ การเปรียบเทียบกฎหมายหรือข้อกำหนดสำหรับการกำกับดูแลการสักและการเจาะระหว่างประเทศ

Rideout (๒๐๑๐)^{๓๔} ได้ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของกฎหมาย หรือข้อกำหนดสำหรับการกำกับดูแลกิจกรรมการสักและการเจาะร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งระหว่างสามประเทศ ได้แก่ แคนาดา สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร ผลการศึกษาพบว่ากฎหมายของทั้งสามประเทศมีความคล้ายคลึงและไปทิศทางเดียวกัน (ตารางที่ ๒.๓) อย่างไรก็ตามยังพบความแตกต่างกันในบางประเด็น อาทิ การทำความสะอาดอุปกรณ์ ชนิดของน้ำยาฆ่าเชื้อ การดูแลเครื่องมือ หรือการใช้ถุงมือ นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ชี้ให้เห็นถึงจุดเสี่ยงและประเด็นที่กฎหมายอาจจะไม่ครอบคลุม ไม่มีการกำหนดระบบการติดตามตรวจสอบที่ชัดเจน ไม่มีการจัดแบ่งประเภทของอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ให้ชัดเจน ทำให้เกิดความสับสนในการเลือกวิธีฆ่าเชื้อหรือทำให้ปราศจากเชื้อ เนื่องจากในทางปฏิบัติไม่มีวิธีการฆ่าเชื้อที่เหมาะสมเฉพาะเจาะจงโดยตรงกับชนิดของเครื่องมือและอุปกรณ์

ตารางที่ ๒. ๒ ภาพรวมของการกำกับดูแลการสักผิวกายและการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดใน ๙ ประเทศ

ประเทศ	ประเภทของการกำกับดูแล		การขึ้นทะเบียน		การตรวจติดตาม		ข้อกำหนดของผู้รับบริการ/การบันทึกข้อมูล		ข้อกำหนดโครงสร้างและอุปกรณ์ (กายภาพ)		มาตรฐานสุขอนามัยและความปลอดภัย		การจัดการของเสียตามกฎหมาย		สุขวิทยาส่วนบุคคล		อาชีวอนามัย		การให้ข้อมูลกับผู้มารับบริการ (วาจา/เอกสาร)	
	กฎหมาย	ข้อแนะนำ	ขึ้น	ไม่ขึ้น	มี	ไม่มี**	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
สหรัฐอเมริกา	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
สหราชอาณาจักร	✓	✓		✓		✓	✓		✓		✓		✓		✓			✓	✓	
นิวซีแลนด์		✓		✓		✓	✓			✓	✓		✓		✓			✓	✓	
ออสเตรเลีย	✓	✓	✓			✓	✓		✓		✓		✓		✓			✓	✓	
แคนาดา		✓		✓		✓	✓			✓	✓		✓			✓		✓	✓	
ฮ่องกง		✓		✓		✓	✓			✓	✓*			✓	✓			✓		✓
ญี่ปุ่น	ไม่มี																		✓	
สิงคโปร์	ไม่มี																			
เวียดนาม	ไม่มี																			

หมายเหตุ * มีข้อกำหนดแบบกว้างๆ ไม่มีรายละเอียด

** ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ ๒. ๓ ผลการเปรียบเทียบกฎหมายหรือข้อปฏิบัติสำหรับกิจการประเภทการสักและการเจาะระหว่างประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร

ประเทศ	ประเภทการบริการ	การบังคับใช้ทางกฎหมายและการขึ้นทะเบียน	ประเด็นเฉพาะและ/สำคัญ	ช่องว่างและสิ่งเป็นอันตรายที่สำคัญ
แคนาดา (ส่วนกลาง)	■ การสัก ■ การเจาะร่างกาย	■ ระดับจังหวัด ■ ให้ผู้ประกอบการอาชีพอบรมการป้องกันโรคติดต่อกับหน่วยงานสาธารณสุขท้องถิ่น	การสักและการเจาะร่างกาย ■ ควรแยกส่วนสะอาดและบริเวณสกปรกออกจากกัน ■ อุปกรณ์ทุกอย่างควรสามารถใช้ซ้ำได้ ■ ควรมีเครื่องทำความสะอาดแบบความถี่สูง (Ultrasonic) ■ หลังการใช้ทุกครั้งอุปกรณ์ต้องแยกเก็บในถุงพลาสติกหรือฆ่าเชื้อและเปลี่ยนถุงมือถ้ามีการจับอุปกรณ์ ■ บันทึกข้อมูลต่างๆควรเก็บไว้อย่างน้อย ๑ ปี ตามข้อกำหนดของแต่ละท้องถิ่น ■ น้ำยาฆ่าเชื้อต้องเป็นกลุ่มที่มีเลขทะเบียน (DIN: drug identification number) ■ วิธีปฏิบัติพร้อมรายละเอียดของเรื่องดังต่อไปนี้ - การทำความสะอาดเครื่องมือ - การดูแลความสะอาดของสภาพแวดล้อม - วิธีต่างๆของการทำให้ปราศจากเชื้อ (Sterilization) การสัก (Tattoo) ■ ควรล้างเข็มแบบน้ำไหล ไม่จำเป็นต้องใช้ Ultrasonic ■ ห้ามฉีด/พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อบนผิวโดยตรง ■ ไม่แนะนำให้สารถระงับกลิ่นกายบริเวณรอยสักแบบชั่วคราว การเจาะ (Piercing)	■ สำหรับการสัก: อนุญาตให้ถอนเข็มและใช้บาร์ใส่เข็มซ้ำได้ ■ อนุญาตให้ใช้เครื่องเจาะหู/ปิ่นเจาะแบบที่ไม่สามารถทำความสะอาดและฆ่าเชื้อได้เต็มที่

ตารางที่ ๒. ๓ ผลการเปรียบเทียบกฎหมายหรือข้อปฏิบัติสำหรับกิจการประเภทการสักและการเจาะระหว่างประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร

ประเทศ	ประเภทการบริการ	การบังคับใช้ทางกฎหมายและการขึ้นทะเบียน	ประเด็นเฉพาะและ/สำคัญ	ช่องว่างและสิ่งเป็นอันตรายที่สำคัญ
			■ ก้านสำหรับเครื่องมือเจาะ (ต่าง)หู/ปิ่นเจาะหู ต้องเป็นแบบใช้ครั้งเดียว ■ ส่วนปลายของเครื่องมือเจาะ (ต่าง)หู/ปิ่นเจาะหู ต้องทำความสะอาดและฆ่าเชื้อหลังใช้ทุกครั้ง ■ ปากกาสีที่ใช้สำหรับกำหนดตำแหน่งการเจาะไม่ควรใช้ซ้ำ	
รัฐแอลเบอร์ตา (Alberta)	■ การสัก ■ การเจาะหู/ร่างกาย	■ มีการตรวจประจำปีสำหรับกิจการที่มีความเสี่ยงสูงโดยสาธารณสุขระดับพื้นที่ ■ วิธีปฏิบัติมีความแตกต่างในแต่ละพื้นที่ ■ ผู้ให้บริการไม่จำเป็นต้องมีความรู้เฉพาะหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ■ สามารถให้บริการได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตหรือขึ้นทะเบียน ■ ร้านสามารถเปิดให้บริการโดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากฝ่ายสาธารณสุข	การสัก ■ มีข้อแนะนำให้มีการเซ็นตีบยินยอมและผู้มารับบริการควรมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ■ ไม่แนะนำให้ใช้สารระงับกลืนกายบริเวณรอยสักแบบชั่วคราว ■ ต้องมีภาชนะสำหรับทิ้งเข็ม/ของมีคม และต้องได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามระเบียบของสาธารณสุขส่วนภูมิภาค การเจาะร่างกาย ■ ปิ่นเจาะสำหรับใช้ที่ใบหูและต้องปฏิบัติตามวิธีการใช้ของผู้ผลิตเท่านั้น ■ ไม่ต้องเซ็น...บยินยอม ไม่มีการกำหนดอายุของผู้รับบริการ ■ ตรวจสอบระบบการทำให้ปราศจากเชื้อทุกเดือน หรือทุก ๑๐ รอบการใช้ หมายเหตุ การสักให้ตรวจสอบระบบทุกเดือน	■ ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการติดตามทางกายภาพ สารเคมี และชีวภาพของระบบการทำให้ปราศจากเชื้อ ■ สำหรับการสัก: อนุญาตให้ถอนเข็มและใช้บาร์ใส่เข็มซ้ำได้ ■ สามารถใช้ปิ่นเจาะแบบใช้ซ้ำได้ทั้งๆที่การฆ่าเชื้อไม่สามารถทำได้เต็มที่ ■ อนุญาตให้ใช้ปากกาสำหรับกำหนดตำแหน่งเจาะซ้ำได้ (เสี่ยงต่อการปนเปื้อนข้าม)

ตารางที่ ๒. ๓ ผลการเปรียบเทียบกฎหมายหรือข้อปฏิบัติสำหรับกิจการประเภทการสักและการเจาะระหว่างประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร

ประเทศ	ประเภทการบริการ	การบังคับใช้ทางกฎหมายและการขึ้นทะเบียน	ประเด็นเฉพาะและ/สำคัญ	ช่องว่างและสิ่งเป็นอันตรายที่สำคัญ
รัฐบริติชโคลัมเบีย (British Columbia)		■ การตรวจประเมินประจำปีโดยเจ้าหน้าที่อนามัยสิ่งแวดล้อม ■ ไม่มีการอบรมเฉพาะทาง ■ ไม่มีการขึ้นทะเบียนเฉพาะทาง	การสัก ■ ต้องเซ็นติใบยินยอมสำหรับผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี) ■ ถ้าต้องใช้สารระงับกลืนกายในการสักควรต้องใช้อย่างถูกวิธี ■ เข็ม หรืออุปกรณ์ใดก็ตามที่จะถูกผิวหนังต้องทำให้ปราศจากเชื้อก่อน โดยเฉพาะเข็มห้ามใช้ซ้ำ การเจาะ ■ ต้องเซ็นติใบยินยอมสำหรับผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี) ■ ปืนเจาะหูควรเก็บใส่กล่องปิดมิดชิด และส่วนล้อคเข็มเจาะควรเป็นแบบใช้ครั้งเดียว ■ ควรใช้ถุงมืออย่างน้อย ๓ คู่ต่อผู้รับบริการ หรือต่อการทำ ๑ ครั้ง ■ ต่างหูหรือเครื่องประดับควรทำจากวัสดุที่ไม่ทำให้แพ้ เช่น ทำจากสแตนเลสซีรีส์ ๓๐๐, ทอง ๑๔-๑๘ กระรัต, นีโอเปียม หรือไทเทเนียม ■ มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ -การใช้อุปกรณ์สำหรับการสักหรือการเจาะด้วยเทคนิคปราศจากเชื้อ -การนั่งฆ่าเชื้อ -แสงสว่างที่เพียงพอจนสามารถมองเห็นเส้นเลือด -การฆ่าเชื้อพื้นผิวสัมผัส -กล่องพลาสติกแบบแข็งสำหรับใส่วัตถุมีคม -การเตรียมบริเวณผิวหนัง	■ ความยากในการจัดแบ่งชนิดของอุปกรณ์ที่สำคัญมากที่ต้องดูแล ■ การใช้ปากกาสำหรับกำหนดจุดซ้ำทั้งหมดที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนข้าม ■ การล้างเข็มที่ใช้สักด้วยอัลตราโซนิคขณะที่มีสียูกทำให้เกิดละอองลอย (aerosol) และการปนเปื้อนข้าม ■ ในทางปฏิบัติไม่มีวิธีการฆ่าเชื้อที่เหมาะสมเฉพาะกับชนิดอุปกรณ์ ■ ไม่มีการกำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำสำหรับการสักและการเจาะร่างกาย ■ ไม่มีการประเมินความเสี่ยงสำหรับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อจากการสักหรือการเจาะร่างกาย

ตารางที่ ๒. ๓ ผลการเปรียบเทียบกฎหมายหรือข้อปฏิบัติสำหรับกิจการประเภทการสักและการเจาะระหว่างประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร

ประเทศ	ประเภทการบริการ	การบังคับใช้ทางกฎหมายและการขึ้นทะเบียน	ประเด็นเฉพาะและ/สำคัญ	ช่องว่างและสิ่งเป็นอันตรายที่สำคัญ
			-การใช้ที่ปิด/ครอบตา ■ ข้อเสนอแนะสำหรับการอบรมการปฐมพยาบาล	
รัฐออนตาริโอ (Ontario)	การสัก การเจาะร่างกาย	■ กำกับดูแลโดยคณะกรรมการสุขภาพ (Board of Health) ■ ตรวจสอบเป็นรายปี (อย่างน้อย) เป็นไปตามระเบียบของ MOH หรือขึ้นกับแผนงาน	การสัก ■ มีรายละเอียดของวิธีปฏิบัติสำหรับการสัก ■ ระหว่างการทำควรล้างเข็มที่เปลี่ยนด้วยน้ำประปาและรองน้ำด้วยภาชนะที่ใช้ครั้งเดียว การเจาะ ■ ภาชนะสำหรับใส่เข็มต้องผ่านการรับรอง ■ มีรายละเอียดขั้นตอนการทำให้ปราศจากเชื้อ ■ ก่อนลงมือทำต้องทำความสะอาดบริเวณผิวหนังด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ■ ก่อนใช้: ก้านสำหรับเจาะใบหูต้องใส่ในถุงพลาสติกที่ปิดมิดชิด	■ ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับความถี่และเวลาของการเปลี่ยนถุงมือ ■ การใช้ปากกาสำหรับกำหนดจุดซ้ำทั้งๆที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนข้าม ■ มีการวางถุงมือบนตัวผู้รับบริการ ■ มีการใช้แท่งสารระงับกลิ่นกาย (เสี่ยงต่อการปนเปื้อนข้าม) ■ ไม่มีมาตรฐานสำหรับการใช้เครื่องประดับ
สหรัฐอเมริกา/แคลิฟอร์เนีย			■ การกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้มารับบริการ ■ การเซ็นยินยอมของผู้มารับบริการและผู้ปกครองตามกฎหมาย ■ การให้ข้อเสนอแนะกับผู้มารับบริการดังนี้	■ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ห้ามใช้ ■ ความถี่ของการเข้าตรวจสอบสถานที่
สหราชอาณาจักร			๑. การสัก ๑) เข็มสเตนเลสสามารถใช้ซ้ำได้แต่ต้องทำความสะอาดและทำให้ปราศจากเชื้อก่อนนำมาใช้ใหม่ ส่วนเข็มทำด้วยโครเมียมให้ใช้ครั้งเดียว ๒) เข็มใช้แล้วก่อนทิ้งต้องฆ่าเชื้อด้วยการเผา นึ่งฆ่าเชื้อ ต้ม หรือแช่ในน้ำยาไฮโปคลอไรท์	๑. พิจารณาเฉพาะเรื่องการติดเชื้อ แต่ไม่ได้ดูเรื่องการทำให้เกิดบาดแผลจากหัวยิงของปืนเจาะ ๒. ไม่ต้องใช้ถุงมือสำหรับการสัก ๓. อนุญาตให้ใช้เข็มซ้ำ

ตารางที่ ๒. ๓ ผลการเปรียบเทียบกฎหมายหรือข้อปฏิบัติสำหรับกิจการประเภทการสักและการเจาะระหว่างประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร

ประเทศ	ประเภทการบริการ	การบังคับใช้ทางกฎหมายและการขึ้นทะเบียน	ประเด็นเฉพาะและ/สำคัญ	ช่องว่างและสิ่งเป็นอันตรายที่สำคัญ
			๓) ของไม่มีคมทุกประเภทให้ห่อหุ้มด้วยพลาสติกให้สนิทแล้ว autoclave หรือเผา ๒. การเจาะ ๑) เครื่องมือที่ต้องใช้เจาะผ่านผิวหนังต้องทำให้ปราศจากเชื้อ ๒) การเจาะร่างกาย ควรทำกับช่างผู้ชำนาญและได้รับการขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานอนุญาตระดับพื้นที่เท่านั้น ต้องใช้หลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากล ห้ามใช้ปืนเจาะหูกับอวัยวะส่วนอื่นของร่างกายเนื่องจากหัวเจาะจะสั่นทำให้เจาะได้ไม่ลึก ๓) ส่วนที่ใช้เจาะของปืนเจาะให้ใช้ครั้งเดียวเท่านั้น ห้ามใช้ซ้ำ ๔) หลังเจาะหูกให้ทำความสะอาดด้วยแอลกอฮอล์และเช็ดให้แห้ง ไม่จำเป็นต้องใช้ยาปฏิชีวนะ ๕) การเจาะจมูกแม้จะไม่แนะนำแต่หากต้องการทำให้ใช้ปืนเจาะสำหรับจมูกได้ ๖) ต้องมีการทำความสะอาดผิวหนังตำแหน่งที่จะเจาะด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ	
			๑. การสัก: กำหนดอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ๒. การเจาะ: ไม่ได้กำหนดอายุ แต่ไม่ควรอนุญาตการเจาะยอดอกหรืออวัยวะสืบพันธุ์สำหรับเยาวชนที่อายุต่ำกว่า ๑๖ ปี	
			๑. ควรเปลี่ยนถุงมือทุกครั้งไม่ว่าจะเป็นการสักหรือการเจาะ ๒. ควรทำความสะอาดด้วยเครื่องล้างความถี่สูง และควรทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องเป็นระยะๆ	อนุญาตให้ใช้ของใช้ต่างๆที่ไม่ได้ห่อหุ้มมิดชิดก่อนใช้ ซึ่งเป็นจุดเสี่ยงของการติดเชื้อ

ตารางที่ ๒. ๓ ผลการเปรียบเทียบกฎหมายหรือข้อปฏิบัติสำหรับกิจการประเภทการสักและการเจาะระหว่างประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร

ประเทศ	ประเภทการบริการ	การบังคับใช้ทางกฎหมายและการขึ้นทะเบียน	ประเด็นเฉพาะและ/สำคัญ	ช่องว่างและสิ่งเป็นอันตรายที่สำคัญ
			๓. น้ำยาฆ่าเชื้อระบุปริมาณคลอรีนในส่วนประกอบ ๔. มาตรฐานการทำให้ปราศจากเชื้อ ปฏิบัติตาม Standards for sterile packaging (BS EN ๘๖๘-๔:๑๙๙๙), indicators (ISO ๑๑๑๔๐ part ๑), sharps containers (BS ๗๓๒๐ ๑๙๙๐). ๕. เครื่องมือทุกชนิดที่ใช้ผ่านผิวหนัง ให้ใช้เพียงครั้งเดียวห้ามใช้ซ้ำ ๖. ผู้บริการต้องได้รับการอบรมเรื่องการดูแลหลังการสักและการเจาะ	

บทที่ ๓

การรับฟังความคิดเห็น

การจัดทำหลักเกณฑ์และมาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนัง หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายได้คำนึงถึงความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับกฎหมายฉบับอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และการสร้างฉันทามติกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นคณะวิจัยได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ๓ กลุ่มได้แก่ (๑) กลุ่มผู้ประกอบการ อาชีพการสักผิวหนัง หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย (๒) หน่วยงานภายนอก กระทรวงสาธารณสุข และ (๓) หน่วยงานภายในกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้การรับฟังความคิดเห็น จัดทำเป็น ๓ รูปแบบคือ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการจัดประชุม ภาพรวมของการรับฟังความคิดเห็นสรุปในตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ กิจกรรมการรับฟังความคิดเห็น

ครั้งที่	วันที่	รายการ	ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ*
๑	๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙	การประชุมหารือกับกรมอนามัย	หัวข้อ ๓.๑.๑
๒	๓๐ มกราคม ๒๕๖๐	สัมภาษณ์ตัวแทนชมรมช่างสักและ ผู้ประกอบการร้านสักแห่งประเทศไทย	หัวข้อ ๓.๑.๓
๓	๓ มีนาคม ๒๕๖๐	เยี่ยมชมและสังเกตการณ์การสักผิวหนัง ณ ร้านของนายพินิจนันท์ นิมนวล	หัวข้อ ๓.๑.๓
๔	๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐	การประชุมหารือและพิจารณา (ร่าง) คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข: เจ้าหน้าที่ของรัฐและนักวิชาการ	หัวข้อ ๓.๑.๒
๕	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐	การประชุมหารือและพิจารณา (ร่าง) คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข: เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของรัฐนักวิชาการ และ กลุ่มตัวแทนชมรมช่างสักและ ผู้ประกอบการร้านสักแห่งประเทศไทย	หัวข้อ ๓.๑.๓

หมายเหตุ: * รายละเอียดของความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะนำเสนอตามหัวข้อที่ระบุ

๓.๑ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น

กระบวนการการรับฟังความคิดเห็นได้เริ่มดำเนินการ ตั้งแต่ระยะเตรียมงานจนถึงร่างรายงาน ฉบับสมบูรณ์ของการศึกษา ผลของการปรึกษาหารือกับกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีรายละเอียดแยกตาม กลุ่มผู้มีส่วนร่วม ๓ กลุ่ม ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

การประชุมปรึกษาหารือกับสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณาและเห็นชอบในประเด็นสำคัญต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการสักผิวหนังและเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย เพื่อกำหนดขอบเขตของ (ร่าง) ข้อเสนอแนะสำหรับหลักเกณฑ์และมาตรการในการควบคุม กำกับและดูแล ผลการประชุมมีดังนี้

- ๑) การกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทการสักผิวหนังหรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายในประเทศไทย ไม่ครอบคลุมการสักยันต์โดยพระหรือเกจิอาจารย์ และมุ่งเน้นที่จะควบคุม กำกับ ดูแลกิจการสักผิวหนังเพื่อความสวยงามก่อน
- ๒) ประสานงานกับชมรมช่างสักและผู้ประกอบการร้านสักแห่งประเทศไทยเพื่อศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับกิจการการสักผิวหนังหรือเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายของประเทศไทย กระบวนการสักผิวหนังหรือเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ปริมาณของเสียที่เกิดจากการประกอบกิจการและวิธีการจัดการ ปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
- ๓) ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสีที่ใช้ในการสัก
- ๔) รวบรวมรายชื่อกิจการที่ถูกควบคุม กำกับ ดูแลโดยกฎหมายต่างประเทศ

๓.๑.๒ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักวิชาการ

การประชุมครั้งนี้ประกอบด้วยกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำกับและดูแลกิจการประเภทนี้ และนักวิชาการ วัตถุประสงค์ของการประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอต่อ (ร่าง) ข้อเสนอแนะสำหรับหลักเกณฑ์และมาตรการในการควบคุม กำกับและดูแลการประกอบกิจการสักผิวหนังและเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายที่คณะวิจัยได้นำเสนอ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากที่ประชุมมีดังนี้

- ๑) การจัดหมวดหมู่ของข้อแนะนำหลัก ทำให้สามารถปรับลดข้อแนะนำจาก ๑๐ ข้อลงเหลือ ๗ ข้อ โดยประกอบด้วย
 - ข้อ ๑ คำนิยาม
 - ข้อ ๒ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้งและสุขลักษณะสถานประกอบการ
 - ข้อ ๓ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัยของเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์
 - ข้อ ๔ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
 - ข้อ ๕ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมการทำงาน

- ข้อ ๖ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขอนามัยและข้อปฏิบัติ แบ่งเป็น ผู้ประกอบกิจการและผู้ให้บริการ
 - ข้อ ๗ ข้อปฏิบัติสำหรับราชการส่วนท้องถิ่น ที่ต้องการจะนำหลักเกณฑ์ในคำแนะนำไปออกเป็นข้อบัญญัติของท้องถิ่น
- ๒) ความชัดเจนของนิยามในข้อ ๑ ของ (ร่าง) คำแนะนำ ได้แก่ สถานประกอบกิจการ การสักผิวหนัง การเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ผู้ประกอบกิจการ ผู้ให้บริการ และพื้นที่ให้บริการ
- ๓) ตัวแทนจากแพทยสภาให้คำยืนยันว่า “การสักผิวหนัง” ไม่เข้าข่ายการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
- ๔) ตัวแทนจาก สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ให้ข้อมูลว่า อย. ยังไม่ได้จัดให้หมึกสำหรับสักลายเป็นเครื่องสำอาง
- ๕) การจัดการมูลฝอยและของเสียอันตราย ข้อคิดเห็นให้ความสำคัญของการป้องกันการติดเชื้อเป็นหลัก อย่างไรก็ตามนอกจากทางวิชาการแล้ว ยังได้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการจัดการของท้องถิ่นด้วย
- ๖) ข้อปฏิบัติที่ดีตามหลักสุขาภิบาล และหลักสุขอนามัยส่วนบุคคล
- ๗) การอบรมหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อ การจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การทำความสะอาดเครื่องมือ อุปกรณ์ และสถานที่ปฏิบัติงาน

๓.๑.๓ ตัวแทนชมรมช่างสักและผู้ประกอบการร้านสักแห่งประเทศไทย

การปรึกษาหารือกับตัวแทนชมรมช่างสักและผู้ประกอบการร้านสักแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการ ๓ ครั้ง ผลการปรึกษาหารือมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑.๓.๑ การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยประธานและกรรมการชมรมฯ ๒ ท่าน ข้อมูลและข้อคิดเห็นที่ได้ให้กับผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญดังนี้

๑) สถานการณ์ปัจจุบัน

ปัจจุบันผู้ประกอบการร้านสักประเภทเพื่อความสวยงามในประเทศไทยมีประมาณ ๒๐๐๐ ร้าน (ไม่รวมประเภทสักยันต์ หรือไม่มีสถานประกอบการ) และได้มีการรวมกลุ่มเป็นชมรมย่อยๆ ในภูมิภาคต่างๆ ได้แก่ เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา อุดร ระยอง พัทยา ปราจีนบุรี สมุย ภูเก็ต และ กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ชมรมย่อยเหล่านี้ได้มีการรวมตัวกันก่อตั้ง “ชมรมช่างสักและผู้ประกอบการร้านสักแห่งประเทศไทย” หรือ *National Association of Thailand Tattoo Artist (NATTA)* ที่ผ่านมาทางชมรมได้มีความพยายามจัดอบรมเรื่องต่างๆ ให้กับสมาชิก รวมทั้งเรื่อง การให้ความรู้เรื่องของสุขลักษณะช่างสัก-ร้านสัก และการขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

อย่างไรก็ตามทางชมรมยังดำเนินการและกำกับดูแลสมาชิกได้ในขอบเขตจำกัด ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ ๔๐๐-๕๐๐ ร้านเท่านั้น ประการสำคัญทางชมรมฯ ไม่ได้ดูแลเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประกอบอาชีพอิสระไม่มีร้านเป็นของตัวเอง

๒) ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการร้านสัก มีด้วยกันหลายประการ นับตั้งแต่ความไม่ชัดเจนของกฎหมายที่กำกับดูแล ไม่มีการจัดระเบียบ วิชาชีพยังไม่ได้การรับรองให้ถูกต้องตามกฎหมาย การประกอบการยังเป็นที่สงสัยในเรื่องความปลอดภัยได้มาตรฐาน ทำให้มีช่องว่างถูกเอาผิดในการประกอบอาชีพ เช่น ความปลอดภัย การใช้สีที่ไม่ผ่าน อย. หรือความพยายามที่จะจัดหมวดหมู่ในประเภทสถานพยาบาล ทั้งๆที่ปัจจุบันอาชีพช่างสักไม่ต้องจดทะเบียน หากจะเปิดร้านก็แค่ขออนุญาตเขตประกอบการพาณิชย์เท่านั้น ทางกลุ่มชมรมช่างสักและผู้ประกอบการร้านสักแห่งประเทศไทย ได้มีความพยายามเรียกร้องให้รัฐเข้ามาดูแลและจัดระเบียบมาตรฐานวิชาชีพบริการ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคมด้วยมาตรฐานการให้บริการที่ปลอดภัย ทั้งนี้มีความต้องการให้จัดประเภทอยู่ในหมวดวิชาชีพที่ถูกต้อง

๓) ความคิดเห็นต่อการประกาศหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการควบคุมและกำกับดูแลกิจการการสักผิวหนัง หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

สำหรับการที่กระทรวงสาธารณสุขจะประกาศหลักเกณฑ์ และมาตรการในการควบคุมและกำกับดูแลกิจการการสักผิวหนัง หรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายนั้น ทางชมรมมีความยินดีและต้องการให้มีความชัดเจนในการออกหลักเกณฑ์ เนื่องจากผู้ประกอบการนี้ทุกคนต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม และเป็นอาชีพถูกกฎหมาย กล่าวคือผู้ประกอบการร้านสักมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ฯ ดังกล่าว อย่างไรก็ตามขอเข้ามีส่วนร่วมในขั้นตอนการให้ความเห็นต่อหลักเกณฑ์ฯ ก่อนที่จะมีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

๔) ขั้นตอนการสักผิวหนัง

การสักผิวหนังในที่นี้เป็นการสักผิวหนังประเภทสวยงาม ซึ่งผู้ประกอบการร้านสักส่วนใหญ่มีขั้นตอนการทำงานดังนี้

- ก. ก่อนการสักผู้มารับบริการจะได้รับคำเตือนต่างๆ อาทิ โรคประจำตัว ผลจากการสัก (เช่น ติดเชื้อ เจ็บ หรือมีผลต่ออาชีพ สถานะทางสังคม) รวมทั้งซักประวัติเกี่ยวกับการใช้ยา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข. การเตรียมพื้นที่ที่จะลอกลาย

- ทำความสะอาดผิวหนังด้วยสบู่และเจลที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์
- โทนขนด้วยมิดโทนที่ใช้คนต่อคน จากนั้นล้างด้วยสบู่

- ค. ทำการลอกลายโดยกระดาษลอกลายใช้คนต่อคนเช่นกัน อาจจะมีการใช้เจลหล่อลื่นเพื่อให้สีติดดี

- ง. การสักรูปใช้ปืนสักรัที่ทำงานผ่านมอเตอร์ขนาด ๑๒ โวลท์ ส่วนเข็มสักรเป็นเข็มประเภทใช้ครั้งเดียว ระหว่างสักรจะมีเลือดซึมซึ่งจะซับด้วยกระดาษซับหน้าหรือสำลีสะอาด เมื่อสักรเรียบร้อยแล้วจะใช้พลาสติกใสเกรดดีพันรอบบริเวณสักรไว้ไม่ต่ำกว่า ๕ ชั่วโมง
- จ. การดูแลหลังการสักร ระยะแรกต้องไม่ถูกน้ำ (อย่างน้อย ๕ ชั่วโมง) เมื่อเอาพลาสติกใสออกให้ล้างด้วยน้ำอุ่น อาจจะทำให้ผิวหนังที่มียาปฏิชีวนะวันละ ๒-๓ ครั้งเป็นเวลา ๓ วัน (ดูสภาพของรอยสักรด้วย) ห้ามเกาจนกว่าแผลจะตกสะเก็ด
- ๕) สีที่ใช้ในการสักร เนื่องจากไม่มีการกำหนดในเรื่องนี้ ผู้ประกอบการจะเลือกใช้สีจากร้านที่มีใบแสดงแหล่งที่มาของสี เช่น ใบแจ้งรายการสินค้าที่ขายให้ การใช้สีแต่ละครั้งจะบีบใส่ถ้วยหรือตรงเข็มสักรเลยซึ่งเป็นของแต่ละคน
- ๖) การทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องมือ เนื่องจากของใช้ส่วนใหญ่เป็นประเภทใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งดังนั้นไม่จำเป็นต้องมีการทำความสะอาดพิเศษ อย่างไรก็ตามบางร้านอาจมีหม้อนึ่งฆ่าเชื้อไอน้ำ (autoclave) แต่ไม่มีเครื่องล้างความถี่สูง (ultrasonic)
- ๗) การจัดการของเสียที่อาจปนเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งของผู้มารับบริการ เข็มและของมีคมจะแยกทิ้งในกล่อง ส่วนขยะติดเชื้ออื่นๆทิ้งปนไปกับขยะอื่นๆ ผู้ประกอบการทราบที่ต้องแยกใส่ถุงแดงแต่ไม่สามารถจัดหาถุงแดงได้ ส่วนการเก็บขนและกำจัดผ่านระบบเดียวกับขยะทั่วไป และผู้ประกอบการก็ไม่ทราบการจัดการของเสียเหล่านั้นหลังจากออกจากร้าน
- ๘) การดูแลสุขลักษณะของผู้ทำการสักร ผู้ทำการสักรทราบอันตรายจากการติดเชื้อข้ามติ ดังนั้นจะป้องกันตนเองเต็มที่ มีการใส่ผ้ากันเปื้อน และถุงมือ รวมทั้งดูแลความสะอาดของพื้นที่รอบๆบริเวณให้บริการ

๓.๑.๓.๒ การสังเกตการณ์การสักร

การสังเกตการณ์ ประกอบด้วย

๑. การสักรูปรูปร่างในสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในอาคารเป็นสัดส่วน โดยเจ้าของร้าน คือ นายพนิชฐนันท์ นิมนวล ผลการสังเกตพบว่า
 - ๑) ร้านสักรปฏิบัติตามหลักสุขาภิบาลได้ระดับน่าพอใจ
 - ๒) มีถังใส่ขยะติดเชื้อ แต่ยังไม่ถูกตม
 - ๓) ได้มีการป้องกันการติดเชื้อในขั้นตอนการสักร
 - ๔) ในร้านมีเอกสารแนะนำผู้รับบริการ
 - ๕) มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ให้บริการ
๒. การสักรูปรูปร่างในพื้นที่เช่าที่อยู่ภายในอาคารของตลาดนัด เป็นห้องขนาดเล็ก ส่วนให้บริการสักรูปรูปร่างมีฉากกั้นเป็นสัดส่วน มีการป้องกันการติดเชื้อในขั้นตอนการสักร แต่ไม่เคร่งครัด ไม่มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับบริการ และไม่มีการแยกมูลฝอยส่วนที่ปนเปื้อนเลือดและสารคัดหลั่งจากมูลฝอยทั่วไป
๑. การสักรูปรูปร่างในพื้นที่เช่าแบบเดนท์ ไม่มีการดูแลที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ไม่มีการป้องกันการติดเชื้อ ไม่พบภาชนะทิ้งขยะ

๓.๑.๓.๓ การประชุมปรึกษาหารือ

การประชุม มีวัตถุประสงค์สร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มช่างสักเป็นหลัก โดยมีนักวิชาการร่วมให้ความคิดเห็น ผลการประชุมกลุ่มช่างสักเห็นด้วยกับ (ร่าง) ข้อเสนอแนะสำหรับหลักเกณฑ์และมาตรการในการควบคุม กำกับและดูแลการประกอบกิจการสักผิวหนังและเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย และคิดว่าสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ พร้อมกันนี้เสนอให้มีการจัดอบรมตามข้อเสนอแนะฯ ด้วย

๓.๒ ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสักผิวหนังที่ไม่ได้มีสถานประกอบกิจการ

จากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีรอยสักจำนวน ๒ คน ซึ่งไม่ประสงค์ให้รายละเอียดส่วนบุคคล ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

- บุคคลที่หนึ่ง ให้ข้อมูลว่าสักผิวหนังจากร้านเล็กๆ ไม่ทราบรายละเอียดของร้าน ขั้นตอนการสักเริ่มจากลอกลายและลงสี ไม่มีการทำความสะอาดก่อน แต่หลังการสักมีเช็ดคราบเลือดพร้อมกับทาครีมบริเวณสัก ไม่ทราบว่าเป็นอะไร หลังการสักไม่มีภาวะแทรกซ้อน ไม่มีอาการติดเชื้อ ท้ายสุดไม่มีความกังวลใดๆ เกี่ยวกับการสัก
- บุคคลที่สอง เป็นชาวกัมพูชา มาทำงานเป็นช่างทำประตูละโหะในเมืองไทยประมาณ ๑๐ ปี ทำการสักลายให้กับตัวเองโดยวาดลวดลายเอง ใช้เข็มเย็บผ้าและหมึกสีจากร้านขายของประเภท *ทุกอย่าง ๒๐ บาท* สีที่ใช้จะมีสีน้ำเงิน และดำ ราคาสีขวดละ ๒๐ บาท ใช้น้ำหม่องป้ายและทาบริเวณที่จะสักทั้งก่อนและหลัง หลังการสักไม่มีการติดเชื้อ หรือภาวะแทรกซ้อนใดๆ ไม่มีความกังวลเกี่ยวกับอันตราย เพราะเคยใช้มาก่อน อีกทั้งกลุ่มเพื่อนๆ ก็ปฏิบัติเช่นนี้

บทที่ ๔

ข้อเสนอแนะทางและมาตรการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

จากการศึกษาข้อมูลสถานการณ์ ลักษณะการประกอบกิจการ อันตรายต่อสุขภาพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสักผิวหนังหรือการเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายนั้น พบว่า กิจการประเภทนี้มีความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการติดเชื้อหรือได้รับบาดเจ็บค่อนข้างสูงทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ หากสถานประกอบกิจการเหล่านี้ไม่มีการปฏิบัติที่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ และไม่มีการควบคุมการติดเชื้อในบริเวณที่มีการสักหรือเจาะ ความเสี่ยงยังรวมถึงผลกระทบต่อเส้นประสาท การติดเชื้อจุลินทรีย์ก่อโรค ผลเป็น การแพ้หรือสารเคมี และผลต่อสุขภาพอื่นๆ นอกจากนี้ยังไม่มีกฎหมายอื่นใดในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความและมาตรการในการควบคุมการประกอบกิจการประเภทนี้ อย่างเข้มงวด เพื่อให้เจ้าของผู้ดำเนินการจะได้มีการปฏิบัติที่ถูกต้อง และเจ้าพนักงานสาธารณสุขสามารถตรวจสอบควบคุมกำกับดูแลได้อย่างถูกต้อง โดยมีข้อเสนอแนะทางและมาตรการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนังหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ดังนี้

๑. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากการทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลการออกคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข พบว่า คณะกรรมการสาธารณสุขได้มีคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ ๒/๒๕๔๓ เรื่อง หลักเกณฑ์ มาตรฐานการควบคุมกิจการการสักผิวหนัง การเจาะหู หรือเจาะอวัยวะอื่น แต่ที่ผ่านมามองครูปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้มีการนำหลักเกณฑ์ มาตรฐานการควบคุมกิจการสักผิวหนังการเจาะหู หรือเจาะอวัยวะอื่น ไปออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นเพื่อควบคุมการประกอบกิจการในพื้นที่ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการบังคับใช้ได้ทันที จึงควรออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข กำหนดหลักเกณฑ์วิชาการและมาตรการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนังฯ โดยอาศัยอำนาจภายใต้กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๔ “สถานประกอบกิจการประเภทใดจำเป็นต้องมีมาตรการในการควบคุมกำกับดูแลกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม ให้สถานประกอบกิจการนั้นปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา” สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติแก่ผู้ประกอบกิจการและเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมาย โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำกับดูแลสถานประกอบกิจการสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ซึ่งจะทำให้มีผลใช้บังคับได้ทันทีโดยไม่ต้องไปกำหนดในข้อบัญญัติของท้องถิ่น

๒. ข้อเสนอต่อหลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนังหรือเจาะส่วน หนึ่งส่วนใดของร่างกาย

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการสักผิวหนังฯ เช่น การติดเชื้อ การแพ้สีหรือสารเคมี เป็นต้น ประกอบกับมูลฝอยที่เกิดจากการประกอบกิจการ เช่น เข็มสัก วัสดุปนเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่ง หากไม่ได้รับการจัดการที่ถูกสุขลักษณะ อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและมีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนออกสู่สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการสักผิวหนังและสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ จึงควรกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งใดของร่างกาย เพื่อเป็นมาตรฐานทางวิชาการ และควบคุมป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนก่อหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ดังนี้

- คำนิยามของการสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งใดของร่างกาย
- หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมเกี่ยวกับสุขลักษณะของสถานประกอบกิจการ
- หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมเกี่ยวกับความปลอดภัยของเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ สี และเครื่องประดับ
- หลักเกณฑ์ มาตรการในการปฏิบัติงานและควบคุมความปลอดภัยในการทำงาน
- หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย
- หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมเกี่ยวกับสุขอนามัยและข้อปฏิบัติในการประกอบกิจการ สำหรับผู้ดำเนินกิจการ และผู้ปฏิบัติงาน
- แนวทางการให้ความรู้แก่ผู้ดำเนินกิจการและผู้ปฏิบัติงาน

๓. ข้อเสนอต่อการสนับสนุนองค์ความรู้แก่ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสีย

การออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย จะทำให้มีผลใช้บังคับกับผู้ประกอบกิจการที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ มาตรการที่กำหนด รวมทั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายที่ต้องควบคุมกำกับดูแลสถานประกอบกิจการให้ปฏิบัติเป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนด ดังนั้น เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการหรือผู้ปฏิบัติงานสักผิวหนัง และเจ้าพนักงานสาธารณสุข มีองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน จึงควรสนับสนุนองค์ความรู้แก่ผู้ประกอบกิจการ ผู้ปฏิบัติงาน และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ดังนี้

๓.๑ ควรจัดทำคู่มือทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมาย ในการควบคุมกำกับดูแลสถานประกอบกิจการสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย และให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบกิจการ เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการปฏิบัติถูกต้องด้วยสุขลักษณะ มีการป้องกันการติดเชื้อจากการสักผิวหนังหรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย รวมทั้งมีการจัดมูลฝอยที่ปนเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

๓.๒ ควรกำหนดหลักสูตรอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการหรือช่างสักผิวหนัง เพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีทางสุขาภิบาลและการป้องกันการติดเชื้อจากการสักผิวหนังหรือเจาะส่วน หนึ่งส่วนใดของร่างกาย สำหรับเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอบรมให้ความรู้ แก่ผู้ประกอบการหรือช่างสักผิวหนังได้

เอกสารอ้างอิง

๑. <http://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/การสัก>, [เข้าถึงเมื่อ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙]
๒. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/tattoo> [เข้าถึงเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙]
๓. <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/tattoo> [เข้าถึงเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙]
๔. USA (Missouri) Missouri Revised Statutes: Chapter ๓๒๔ Occupations and Professions General Provisions; Section ๓๒๔.๕๒๐.๑. [เข้าถึงเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙]
<http://www.moga.mo.gov/mostatutes/stathtml/๓๒๔๐๐๐๐๕๒๐๑.HTML>.
๕. UK. Tattooing of Minors Act ๑๙๖๙. Published by Her Majesty's Stationary Office [เข้าถึงเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
http://www.legislation.gov.uk/ukpga/๑๙๖๙/๒๔/pdfs/ukpga_๑๙๖๙๐๐๒๔_en.pdf.
๖. Canada (City of Brandon) [เข้าถึงเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
<http://www.brandon.ca/images/pdf/bylaws/๖๖๘๕.pdf>
๗. Australia (Queensland) Public Health (Infection Control for Personal Appearance Services) Act ๒๐๐๓. [เข้าถึงเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
<https://www.legislation.qld.gov.au/LEGISLTN/CURRENT/P/PubHelCPA๐๓.pdf>.
๘. การสัก <https://th.wikipedia.org/wiki/การสัก> [เข้าถึงเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙]
๙. อนุเทพ ภาสุระ. อันตรายจากการสัก. ๒๕๕๗ [เข้าถึงเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
http://www.uniserv.buu.ac.th/forum๒/topic.asp?TOPIC_ID=๕๘๓๕
๑๐. เทคนิคการสักยันต์ [เข้าถึงเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙] <http://www.sakyant.net/>
๑๑. Southern Nevada Health District. Regulations Governing the Sanitation of Body Piercing Establishments. ๒๐๑๔. [เข้าถึงเมื่อ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
<http://southernnevadahealthdistrict.org/body-art/body-piercing-regulations.php>.
๑๒. Aglaja Stirn.. Body piercing: medical consequences and psychological Motivations. ๒๐๑๓. [เข้าถึงเมื่อ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก *LANCET*
<http://image.thelancet.com/extras/๐๒art๓๔๑๗web.pdf>
๑๓. Oxford Dictionary. ๒๐๑๖. [เข้าถึงเมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐] เข้าถึงได้จาก
https://en.oxforddictionaries.com/definition/body_piercing
๑๔. เบญจวรรณ เอกเผ่าพันธุ์ และอารักษ์ จันทวิมล: ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจสักเจาะร่างกาย. ๒๕๕๘. [เข้าถึงเมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐] เข้าถึงได้จาก
<http://dspace.spu.ac.th/handle/๑๒๓๔๕๖๗๘๙/๔๘๕๐>

- ๑๕.ชนกภรณ์ นรากร, สุกัญญา สุดบรรทัด. วิวัฒนาการการสักและวัฒนธรรมมวลชนกับการสักรอยศิลปะบนเรือนร่าง. ๒๕๔๘. [วิทยานิพนธ์ปริญญา] กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต [เข้าถึงเมื่อ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐] เข้าถึงได้จาก
<http://libdoc.dpu.ac.th/thesis/๑๒๑๓๓๓๓.pdf>.
- ๑๖.Tattoo. [เข้าถึงเมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐] เข้าถึงได้จาก
<https://en.wikipedia.org/wiki/Tattoo>
- ๑๗.Janssen, P. Risk assessment and regulation of tattoo inks in the EU. ๒๐๑๓. [เข้าถึงเมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐] เข้าถึงได้จาก
<http://www.bfr.bund.de/cm/๓๔๓/risk-assessment-and-regulation-of-tattoo-inks-in-the-eu.pdf>.
- ๑๘.Resolution ResAP. Opinion on tattoos and permanent make-up (Adopted by the Committee of Ministers on ๑๙ June ๒๐๐๓ at the ๘๔๔th meeting of the Ministers' Deputies). ๒๐๐๓. [เข้าถึงเมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐] เข้าถึงได้จาก
http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC๙๔๗๖๐/wp๑_tr_pubsy.pdf
- ๑๙.Piccinini P, Pakalin S, Contor L, Bianchi I, Senaldi C. Safety of tattoos and permanent make-up: Final report. ๒๐๑๖. [เข้าถึงเมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐] เข้าถึงได้จาก <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/safety-tattoos-and-permanent-make-final-report>
- ๒๐.สมศักดิ์ มาสมบุญ. การเจาะหู. ๒๕๕๓ [เข้าถึงเมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐] เข้าถึงได้จาก <http://www.si.mahidol.ac.th/sidoctor/e-pl/articledetail.asp?id=๑๒>
- ๒๑.US FDA.Cosmatic fact sheet on tattoos and permanent makeup. ๒๐๑๕. [เข้าถึงเมื่อ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐] เข้าถึงได้จาก
<https://www.fda.gov/downloads/Cosmetics/ProductsIngredients/Products/UCM๔๖๐๓๒๑.pdf>.
- ๒๒.Braithwaite RL, Stephens T, Sterk C, Braithwaite K. Risks associated with tattooing and body piercing. J Public Health Policy. ๑๙๙๙; ๒๐(๔): ๔๕๙-๔๗๐.
- ๒๓.Grimm S, CroninA. Health risks associated with tattoos and body piercing. ๒๐๐๕. [เข้าถึงเมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐] เข้าถึงได้จาก
<http://www.jcomjournal.com/health-risks-associated-with-tattoos-and-body-piercing/>
- ๒๔.City of Evansville Municipal Code. Codification of General Ordinances Indiana. ๒๐๐๙. [เข้าถึงเมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
<http://www.codepublishing.com/IN/Evansville/?Evansville๐๓/Evansville๐๓๙๐.html>.
- ๒๕.US Environmental Protection Agency. Recommended cleaning and disinfection procedures for foot spa basins in salons. Washington, DC: EPA; ๒๐๐๘ [เข้าถึงเมื่อ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓]; เข้าถึงได้จาก:
http://www.epa.gov/pesticides/factsheets/footspa_disinfection.htm.

- ๒๖.Scottish Statutory Instruments. The Civic Government (Scotland) Act ๑๙๘๒ (Licensing of Skin Piercing and Tattooing) Order ๒๐๐๖. ๒๐๐๖; [เข้าถึงเมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
http://www.legislation.gov.uk/ssi/๒๐๐๖/๔๓/pdfs/ssi_๒๐๐๖๐๐๔๓_en.pdf.
- ๒๗.Local Government Act ๒๐๐๓: Regulation of cosmetic piercing and skin colouring businesses. Guidance on Section ๑๒๐ and Schedule ๖. London Department of Health. Sect. ๒๐๐๔. [เข้าถึงเมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
http://www.dh.gov.uk/en/Publicationsandstatistics/Publications/PublicationsLegislation/DH_๔๐๗๖๒๘๓.
- ๒๘.Department of Health and Community Services, Tasmania .Guidelines for ear and body piercing. ๑๙๙๙. [เข้าถึงเมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
https://www.dhhs.tas.gov.au/__data/assets/pdf_file/๐๐๑๖/๕๓๓๒๓/pehguide_earandbodypiercing.pdf.
- ๒๙.Ministry of Health Manatu Hauora Wellington, New Zealand. Guidelines for the Safe Piercing of Skin. ๑๙๙๘. [เข้าถึงเมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
https://www.timaru.govt.nz/__data/assets/pdf_file/๐๐๐๙/๗๓๔๔๙/๑๐๐๕๐๗๘-Guidelines-for-the-safe-piercing-of-skin-Ministry-of-Health.pdf.
- ๓๐.Government of Western Australia.Health (Skin Penetration Procedure) Regulations. ๑๙๙๘. [เข้าถึงเมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
https://www.slp.wa.gov.au/legislation/statutes.nsf/main_mrtile_๑๕๗๕_homepage.html.
- ๓๑.Anonymous. Public Health (Body Piercing, Electrolysis and tattooing) Regulation (๒๐๐๑). ๒๐๑๐. [เข้าถึงเมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
[http://www.bermudalaws.bm/Laws/Consolidated%2๐Laws/Public%2๐Health%2๐\(Body%2๐Piercing,%2๐Electrolysis%2๐and%2๐Tattooing\)%2๐Regulations%2๐๒๐๐๑.pdf](http://www.bermudalaws.bm/Laws/Consolidated%2๐Laws/Public%2๐Health%2๐(Body%2๐Piercing,%2๐Electrolysis%2๐and%2๐Tattooing)%2๐Regulations%2๐๒๐๐๑.pdf).
- ๓๒.British Columbia. Public and Preventive Health Division Guidelines for ear and body piercing. ๑๙๙๙. [เข้าถึงเมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
<https://www.fraserhealth.ca/media/PiercingGuidelines.pdf>.
- ๓๓.Alberta Health and Wellness. Health standards and guidelines for tattooing. Edmonton, AL: Government of Alberta. ๒๐๐๒. [เข้าถึงเมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
<http://www.health.alberta.ca/documents/Standards-Tattooing.pdf>.
- ๓๔.Rideout K. Comparison of guidelines and regulatory frameworks for personal services establishments. ๒๐๑๐. [เข้าถึงเมื่อ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙] เข้าถึงได้จาก
http://www.ncceh.ca/sites/default/files/PSE_Guidelines_Comparison_Table_July_๒๐๑๐.pdf

ภาคผนวก ก

(ร่าง)

หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

ข้อ ๑ คำนิยาม

สถานประกอบกิจการ หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ซึ่งกิจการดังกล่าวไม่เข้าข่ายการประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ การประกอบวิชาชีพอื่นตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทางการแพทย์ หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

การสักผิวหนัง หมายความว่า การลงสีที่ได้ผิวหนังบริเวณชั้นหนังแท้โดยอาศัยเข็ม หรือเครื่องมือช่วยในการสักที่ผิวหนังทำให้เกิดรอยแผลเพื่อความสะดวก โดยไม่หมายรวมถึงการสักเพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น ทางการแพทย์ เมตตามหานิยม

การเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย หมายความว่า การใช้เครื่องมือแทงทะลุส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายเพื่อทำให้เกิดรูสำหรับใส่เครื่องประดับ เช่น การเจาะผ่านกระดูกอ่อนของใบหู การเจาะริมฝีปาก ทั้งนี้ไม่รวมถึงการเจาะร่างกายด้วยวัตถุประสงค์อื่น เช่น พิธีกรรมเพื่อบูชาเทพเจ้า การแสดงความเป็นสมาชิกของเผ่า

ผู้ประกอบการ หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของสถานประกอบกิจการ หรือผู้ดำเนินกิจการสักผิวหนังหรือเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

ผู้ให้บริการ หมายความว่า บุคคลที่ทำการสักผิวหนัง หรือเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

พื้นที่ให้บริการ หมายความว่า บริเวณเก้าอี้หรือเตียงที่ผู้ให้บริการทำการสักผิวหนัง หรือเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์ มาตรการเกี่ยวกับสุขลักษณะของสถานประกอบกิจการ

๒.๑ สถานประกอบกิจการตั้งอยู่ในทำเลที่มีความสะอาด ปลอดภัย และเป็นระยะที่ไม่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

๒.๒ อาคารสถานประกอบกิจการต้องมีสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) อาคารมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย

(๒) พื้น ผนัง ต้องสะอาด ทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง อยู่ในสภาพดี เหมาะสม ปลอดภัย และทำความสะอาดง่าย

(๓) มีการจัดแบ่งพื้นที่ดำเนินกิจการแต่ละส่วนอย่างเป็นสัดส่วน และเหมาะสม และมีพื้นที่ให้บริการต่อเก้าอี้หรือต่อเตียง ไม่น้อยกว่า ๕ ตารางเมตร

(๔) บริเวณพื้นที่ให้บริการ ต้องจัดให้มีอ่างล้างมือพร้อมสบู่ ที่มีจำนวนเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และพร้อมใช้งาน

(๔) มีการระบายอากาศภายในอาคารที่เหมาะสม

(๕) ทำความสะอาด และบำรุงรักษาอาคาร รวมพื้นที่ใช้สอยอื่นๆอย่างสม่ำเสมอ

ข้อ ๓ หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมเกี่ยวกับความปลอดภัยของเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ สี และเครื่องประดับ

๓.๑ โต๊ะ เก้าอี้ หรือเตียง ในพื้นที่ให้บริการต้องทำด้วยวัสดุผิวเรียบ อยู่ในสภาพดี ทำความสะอาดง่าย และทำความสะอาดทุกครั้งก่อนและหลังให้บริการ

๓.๒ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสัก หรือเครื่องเจาะ ต้องสะอาด ปลอดภัย และทำความสะอาดทั้งก่อนและหลังใช้ ด้วยน้ำยาทำลายเชื้อ เช่น ๗๐% แอลกอฮอล์ ๒.๔% กลูตาออลดีไฮด์หรือไฮเดกซ์ ๐.๕% โซเดียมไฮโปคลอไรต์ หรือทำให้ปราศจากเชื้อด้วยหม้อนึ่งฆ่าเชื้อโรค (Autoclave)

๓.๓ สีที่ใช้ในการสักบนผิวหนังต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย โดยระบุว่าเป็นสีเพื่อการสัก และมีเอกสารแสดงชื่อผู้ผลิตและบริษัทจัดจำหน่าย

๓.๔ การเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายเพื่อใส่เครื่องประดับ เครื่องประดับควรทำจากวัตถุ/วัสดุที่ปลอดภัยต่อร่างกาย เช่น ทองคำ สเตนเลส ไทเทเนียม พลาตินัม หรือพลาสติกชนิดสอได้ เป็นต้น

๓.๕ เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ต้องจัดเก็บอย่างเป็นสัดส่วน เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัย และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี

ข้อ ๔ หลักเกณฑ์ มาตรการในการปฏิบัติงานและควบคุมความปลอดภัยในการทำงาน

๔.๑ จัดให้มีแสงสว่างภายในสถานประกอบการที่เพียงพอตามลักษณะงาน ตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ จัดให้มีเอกสารที่แสดงขั้นตอนการทำงานที่ปลอดภัยสำหรับผู้ให้บริการ และแนวปฏิบัติเมื่อได้รับอุบัติเหตุเข็มตำหรือของมีคมบาดและสัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่ง หรือตามหลักการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากล (ภาคผนวก ก)

๔.๓ จัดให้มีอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ให้เพียงพอและเหมาะสมตามลักษณะงาน เช่น หน้ากาก ถุงมือ เสื้อคลุม หรือวัสดุที่สามารถป้องกันการติดเชื้อ เป็นต้น

ทั้งนี้ ต้องมีมาตรการในการควบคุมให้ผู้ให้บริการสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ตลอดเวลาการปฏิบัติงาน

๔.๔ จัดให้มีสถานที่ชำระล้างร่างกาย และชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น ภายในสถานประกอบกิจการ

๔.๕ กรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน ต้องมีการดูแลผู้ประสบอุบัติเหตุ หรือบาดเจ็บ หรือได้รับอันตรายจากการสักรหรือเจาะอวัยวะ รวมถึงมีการส่งต่อผู้ป่วยได้ทันที

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย

๕.๑ จัดให้มีภาชนะรองรับที่เหมาะสมและเพียงพอกับปริมาณและประเภทมูลฝอย มีการทำความสะอาดภาชนะรองรับและบริเวณที่เก็บภาชนะนั้นอยู่เสมอ รวมทั้งมีการรวบรวมและกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ

๕.๒ มีดโกน เข็มสัก และของมีคม ให้ใช้เพียงครั้งเดียวแล้วทิ้ง โดยมีการจัดการดังนี้

(๑) ทิ้งลงในกล่องหรือภาชนะที่ไม่สามารถแทงทะลุ มีฝาปิด แล้วฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาทำลายเชื้อ เช่น ๗๐% แอลกอฮอล์ ๒.๔ % กลูตาออลดีไฮด์หรือไฮเตอร์ ๐.๕% โซเดียมไฮโปคลอไรต์ เป็นต้น พร้อมทั้งติดฉลาก ระบุว่า “มูลฝอยอันตราย” ทำการรวบรวมและนำไปกำจัดแบบมูลฝอยอันตราย ตามที่กฎหมายกำหนด หรือ

(๒) ทิ้งลงในกล่องหรือภาชนะที่ไม่สามารถแทงทะลุ มีฝาปิด พร้อมทั้งติดฉลาก ระบุว่า “มูลฝอยติดเชื้อ” ทำการรวบรวมและนำไปกำจัดแบบมูลฝอยติดเชื้อ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๓ วัสดุปนเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่ง เช่น วัสดุลอกลาย กระดาษชำระ กระดาษเช็ด ถุงมือ ภาชนะหรือถ้วยใส่สีก รวบรวมสิ่งที่เหลือจากการสัก ให้ใช้เพียงครั้งเดียวแล้วทิ้ง โดยมีการจัดการดังนี้

(๑) ฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาทำลายเชื้อ เช่น ๗๐% แอลกอฮอล์ ๒.๔% กลูตาออลดีไฮด์ หรือไฮเตอร์ ๐.๕% โซเดียมไฮโปคลอไรต์ เป็นต้น ทำการรวบรวมและนำไปกำจัดแบบมูลฝอยทั่วไป ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือ

(๒) ทิ้งลงในกล่องหรือภาชนะที่มีฝาปิด พร้อมทั้งติดฉลาก ระบุว่า “มูลฝอยติดเชื้อ” รวบรวมและนำไปกำจัดแบบมูลฝอยติดเชื้อ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๔ จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม และอ่างหรือที่ล้างมือพร้อมสบู่ ที่มีจำนวนเพียงพอ และถูกสุขลักษณะ ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสม

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขอนามัยและข้อปฏิบัติ

๖.๑ ผู้ประกอบกิจการ ต้องปฏิบัติดังนี้

- (๑) มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติ เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อ การจัดการมูลฝอย และของเสียอันตรายที่เกิดจากการประกอบกิจการ
- (๒) ให้บริการสำหรับผู้ที่มีบรรลุนิติภาวะ กรณีผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะมาขอรับบริการ ต้องมีผู้ปกครองมาด้วย
- (๓) ติดประกาศเตือนสำหรับผู้มารับบริการที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคโลหิตไหลไม่หยุด โรคลมชัก โรคเบาหวาน เป็นต้น ไม่ควรใช้บริการสักผิวหนัง หรือเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย
- (๔) มีเอกสารให้ข้อมูลและคำแนะนำแก่ผู้มารับบริการ เกี่ยวกับขั้นตอนการสักผิวหนังหรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น การดูแล วิธีปฏิบัติ และการทำความสะอาดร่างกาย หลังการสักผิวหนังหรือการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ทั้งนี้ เอกสารต้องปิดประกาศให้เห็นได้ชัดเจน
- (๕) ไม่ให้บริการแก่ผู้ใช้สิ่งเสพติดหรือติ่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่มาเข้ารับบริการ
- (๖) ห้ามติ่มแอลกอฮอล์หรือสิ่งเสพติดในสถานประกอบกิจการ
- (๗) ห้ามนำสัตว์เลี้ยงเข้ามาภายในสถานประกอบกิจการ ยกเว้นสุนัขนำทางสำหรับผู้พิการทางสายตา โดยต้องแยกออกจากพื้นที่ให้บริการ

๖.๒ ผู้ให้บริการ ต้องปฏิบัติดังนี้

- (๑) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงขณะให้บริการ และมีใบรับรองแพทย์ตามหลักเกณฑ์การตรวจสุขภาพประจำปี และการเฝ้าระวังโรคติดต่อ เช่น ตับอักเสบ ไวรัสบี วัฒนธรรมโรคปอด เป็นต้น
- (๒) ผู้ให้บริการต้องดูแล ทำความสะอาดร่างกาย และสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดอยู่เสมอ รวมทั้งล้างมือให้สะอาดทุกครั้งก่อนและหลังให้บริการ
- (๓) ใส่ถุงมือที่ใช้ในทางการแพทย์ทุกครั้งที่ทำการสักผิวหนังหรือเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย และต้องเปลี่ยนทุกครั้งที่ย้ายผู้รับบริการ หากขณะทำการสักหรือเจาะ ถุงมือมีการฉีกขาด หรือเหตุอันใดก็ตามที่จะเสี่ยงต่อการสัมผัสสิ่งปนเปื้อน ให้ทำการเปลี่ยนถุงมือ และล้างมือให้สะอาดอีกครั้งก่อนใส่ถุงมือคู่มือ
- (๔) ทำความสะอาดผิวหนังของผู้มารับบริการ บริเวณที่จะทำการสักหรือเจาะ ด้วยสบู่และน้ำสะอาด จากนั้นเช็ดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ เช่น ๗๐% แอลกอฮอล์ เบตาดีน (โพวิโดน ไอโอดีน) เป็นต้น ถ้าเป็นรอบดวงตาให้หลีกเลี่ยงสารระคายเคือง หากต้องมีการปิดบริเวณที่สักหรือเจาะ ให้ใช้วัสดุปราศจากเชื้อเท่านั้น

(๕) การเจาะที่ริมฝีปากต้องให้ผู้มารับบริการอมน้ำยาบ้วนปากอย่างน้อย 1 นาที

(๖) ข้อปฏิบัติเบื้องต้นในกรณีที่โดนเข็มตำหรือของมีคมบาด ให้ล้างด้วยน้ำสะอาด หรือน้ำสบู่ หรือน้ำยาทำลายเชื้อ เช่น ๗๐% แอลกอฮอล์ เบตาดีน (โพวิโดนไอโอดีน) เป็นต้น ไม่ควรใช้น้ำยาที่กัดหรือทำลายผิวหนังและเยื่อ และไม่ควรบีบเค้นแผลอย่างรุนแรง ถ้าเลือดหรือสารคัดหลั่งกระเด็นเข้าตา ให้ล้างด้วยน้ำสะอาดมากๆ ถ้าเลือดหรือสารคัดหลั่งกระเด็นเข้าปาก ให้บ้วนปากหรือกลั้วปากและคอดด้วยน้ำหลายๆครั้ง และควรไปพบแพทย์

(๗) ผิวหนังของบุคคล ทำการสัก หรือเจาะต้องไม่มีผื่นแดงหรือแสดงอาการของการติดเชื้อ ไม่มีแผลไหม้ หรือพุพอง หรือรอยเปิดของผิวหนัง ไม่มีรอยซ้ำ อีกทั้งต้องไม่ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ คลื่นไส้ อาเจียน อูจาระร่วง หรือตัวเหลือง

(๘) การเตรียมสีกที่ใช้สัก ต้องทำอย่างถูกต้อง สะอาด ภาชนะใส่สีและสีที่เหลือจากการใช้ต่อผู้มารับบริการ ๑ คน ให้ทิ้งทันที ห้ามใช้ซ้ำ

(๙) มีการบันทึกและเก็บข้อมูลของผู้รับบริการ รวมทั้งสีกที่ใช้ในการสัก

(๑๐) ผู้ให้บริการต้องได้รับการอบรมหรือให้ความรู้ เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อ การจัดการมูลฝอย และของเสียอันตรายที่เกิดจากการประกอบกิจการ (ภาคผนวก ข)

(๑๑) ให้คำแนะนำการป้องกันการติดเชื้อหลังการสักและการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย โดยแจกเอกสารข้อแนะนำการปฏิบัติตัว อาทิ การระมัดระวังไม่ให้ถูกน้ำหลังการทำใหม่ๆ การทำความสะอาดบริเวณที่สักหรือเจาะ และแนะนำผู้มารับบริการหากมีลักษณะคล้ายติดเชื้อให้พบแพทย์ทันที

(๑๒) ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ไม่สูบบุหรี่ หรือเสพสารเสพติด และไม่รับประทานอาหาร ขณะปฏิบัติงาน

ข้อ ๗ ราชการส่วนท้องถิ่นควรจะนำหลักเกณฑ์ในคำแนะนำ ไปออกเป็นข้อบัญญัติของท้องถิ่นภายในระยะเวลา ๖ เดือน แต่ไม่เกิน ๑ ปี หลังจากคำแนะนำประกาศใช้ กรณีราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นว่าด้วยการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายแล้ว ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์และประชุมชี้แจงข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบทั่วกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้ต่อไป

ภาคผนวก ข

(ร่าง) หลักสูตรอบรมสำหรับผู้ประกอบกิจการและช่างสักผิวหนัง

ชื่อหลักสูตรอบรม: แนวปฏิบัติที่ดีทางสุขาภิบาลและการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากล

หลักการและเหตุผล

การให้บริการการสักผิวหนังและการเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายอาจจะมีผลต่อสุขภาพ เช่น การติดเชื้อ การแพ้ การเกิดแผลเป็น โดยเฉพาะการติดเชื้อกลุ่มที่ติดต่อกันจากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งผ่านทางเลือดและสารคัดหลั่ง เชื้อโรคในเลือดหรือสารคัดหลั่งจะปนเปื้อนอยู่บนเข็ม วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ ดังนั้นผู้ให้บริการประเภทกิจการเหล่านี้ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวข้องกับหลายๆประเด็นทางด้านสาธารณสุข ตั้งแต่การควบคุมการแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากล สุขลักษณะส่วนบุคคล จนถึงการจัดการมูลฝอยและของเสียอันตราย หลักสูตรอบรมนี้มีเนื้อหาครอบคลุมแนวปฏิบัติที่ดีทางสาธารณสุขต่อการประกอบอาชีพการสักผิวหนังและการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อสุขภาพทั้งของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ

การควบคุมการแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากล (Universal precaution) เป็นหลักปฏิบัติสำหรับบุคคลที่ทำงานที่เสี่ยง หรือต้องสัมผัสกับเลือดและสิ่งคัดหลั่งของผู้อื่นทุกรายโดยไม่คำนึงถึงการวินิจฉัยโรค เป็นการป้องกันอันดับแรกเพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและการแพร่เชื้อสู่ผู้อื่น

หลักปฏิบัติของ Universal precautions ได้มีหลักสำคัญในการป้องกันการติดเชื้อจากการทำงานดังนี้

๑. การมีสุขาภิบาลและสุขอนามัยที่ดี (Sanitation and Hygiene) คือการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้มีสุขอนามัยที่ดีมีความสะอาด รวมทั้งการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ (Disinfectant) และวิธีการทำให้ปราศจากเชื้อที่เหมาะสม (Sterilization) ในการฆ่าเชื้อกับอุปกรณ์และเครื่องมือที่ปนเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่ง

๒. การใช้เครื่องป้องกัน (Protection Barriers) ที่เหมาะสม เช่น ถุงมือ เสื้อคลุม หมวก แว่นตา ผ้าปิดปากและจมูก การใช้เครื่องป้องกันเหล่านี้จะทำให้ลดโอกาสเสี่ยง จากการสัมผัสกับเลือดและสารคัดหลั่งโดยตรง

๓. หลีกเลี่ยงการเกิดอุบัติเหตุ (Avoid Accidents) โดยการวางแผนปฏิบัติต่าง ๆ ให้ชัดเจน และนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อลดอุบัติเหตุขณะทำงานอุบัติเหตุมีโอกาสดังเกิดขึ้นได้บ่อย และมีโอกาสที่จะได้รับเชื้อเข้าสู่ร่างกาย

๔. เมื่อได้รับอุบัติเหตุ หรือเลือดหรือสารคัดหลั่งกระเด็นเข้าตา ปาก ให้ล้างตา บ้วนปากด้วยน้ำสะอาด

๕. ระวังการบาดเจ็บจากเข็มและของมีคมต่าง ๆ พร้อมกับทั้งเข็มและของมีคมในภาชนะเฉพาะที่ซึ่งของมีคมไม่สามารถแทงทะลุผ่านและมีฝาปิดมิดชิด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับระบบการขึ้นทะเบียน การติดต่อ และระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบกิจการตั้งอยู่
๒. เพื่ออธิบายอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนต่างๆของการสักผิวหนังและการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย
๓. เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีทางสุขภาพ และการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากล

กลุ่มเป้าหมาย: ผู้ประกอบกิจการและช่างสักผิวหนัง

ระยะเวลาการอบรม: จำนวน ๖ ชั่วโมง

แผนการอบรม

เวลา	หัวข้อ	กิจกรรม	วิทยากร
๐๙.๐๐- ๑๐.๐๐	ระเบียบข้อปฏิบัติต่างๆ และการกำกับดูแล ของ อปท. ที่เกี่ยวข้องกับการสักผิวหนังและการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด	● การบรรยาย ● การซักถาม ● แลกเปลี่ยน	
๑๐.๐๐- ๑๐.๑๕	พักรับประทานอาหารว่าง		
๑๐.๑๕- ๑๒.๐๐	ผลกระทบต่อสุขภาพจากการสักผิวหนังและการเจาะอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด ● อันตรายจากการติดเชื้อ (แบคทีเรีย ไวรัส และเชื้อรา) ● อันตรายจากสิ่งสังเคราะห์ ● อันตรายต่อสุขภาพอื่นๆที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น การแพ้ การเกิดคีลอยด์ การลบรอยสัก	● การบรรยาย ● ดูวีดิทัศน์ ● การซักถาม ● แลกเปลี่ยน	
๑๒.๐๐- ๑๓.๐๐	พักรับประทานอาหารกลางวัน		
๑๓.๐๐- ๑๔.๐๐	การสุขภาพที่ดีสำหรับ ● การดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสะอาดของอาคาร สถานที่ ● การทำความสะอาดและการฆ่าเชื้ออุปกรณ์เครื่องมือ และเครื่องใช้	● การบรรยาย ● การสาธิต ● การฝึกปฏิบัติ	

แผนการอบรม

เวลา	หัวข้อ	กิจกรรม	วิทยากร
	ต่างๆทั้งก่อนและหลังการใช้		
๑๔.๐๐- ๑๕.๐๐	แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการควบคุม การแพร่กระจายเชื้อตามหลักสากล ● การมีสุขาภิบาลและสุขอนามัยที่ดี ● การใช้เครื่องป้องกันส่วนบุคคลที่ถูกต้องและเหมาะสม ● หลีกเลี่ยงการเกิดอุบัติเหตุ และหลักปฏิบัติหากเกิดอุบัติเหตุระหว่างให้บริการ ● การดูแลผู้รับบริการทั้งก่อนและหลังการบริการ	● การบรรยาย ● การสาธิต ● การฝึกปฏิบัติ	
๑๕.๐๐- ๑๕.๔๕	การจัดการมูลฝอยและของเสียอันตราย	● การบรรยาย ● การสาธิต ● การซักถาม แลกเปลี่ยน	
๑๕.๔๕- ๑๖.๐๐	สรุปและซักถาม		